

Gen. St. Raštikis

— apie atsiminimų knygą

Pasikalbėjimas Kordiljerų atšlaitėse

J. KOJELIS, Los Angeles, Cal.

Viena iš sceniškiausių vietovių Amerikos vakaruose reikia laikyti Monterey pusiasalį su to pat vardo Ramiojo vandenyno įlanka. Čia Kordiljerų kalnyne vakarinėse atšlaitėse kiparisų, pušų, eglių ir raudonmedžių miškuose pasislėpę miesteliai, kurtoriai, ištaikingos vilos stebi amžinas vandenyno grumtynes su vandenin nusirintusiais uolų kolosais. Monterey gamtos grožį savo poemose apdainavo Robinson Jeffers, anas didysis amerikiečių poetas, kuris anglų literatūros gamtos poezijos tradicijas pratęsė Amerikoje.

Čia, po daugelio kelionių sustojęs, gyvena buv. Lietuvos kariuomenės vadas generolas Stasys Raštikis su žmona.

Lankantis Monterey, Draugo bendradarbiui teko maloni proga susipažinti su p.p. Raštikiu ir pasikalbėti.

Prisitaikindamas naujiems gyvenimo reikalavimams, kario profesiją pakeitė pedagogo darbu. Laisvalaikiais spaudai ruošia savo prisiminimus. Pirmąjį tomą, vardu *Kovose dėl Lietuvos*, šiomis dienomis išleido Lietuvių Dienų leidėja.

Ponios ir generolo pareikštos mintys, liečiančios prisiminimus, tikiu, bus įdomios ir Draugo skaitytojams.

Pasikalbėjimą pradėjome nuo klūčių, kurias tenka įveikti, ruošiant prisiminimus spaudai.

— Pirmoji ir didžiausioji klūtis, — aiškino generolas, — yra laiko stoka. Juk veik visiems mums tenka dirbti ne tą darbą, kuriam esame pasirušę. Naujas darbas, ypač fizinis, labai vargina žmogų. Dėl tokio nuovargio ir laiko stokos aš nebūčiau spėjęs net iki šiol sutvarkyti ir mašinėlę perrašyti savo atsiminimų, jei nebūtų pasitaikęs viena „palanki“ aplinkybė: 1955 m. pradžioje kelis mėnesius buvau likęs be darbo. Tada mano žmona nuėjo į dirbtuvę, kad sunkiu ir varginančiu darbu galėtų užsidirbti duonos sau ir man, o aš, likęs namuose, virdavau mudviem valgyti ir griebiausi skubiau ruošti prisiminimus. Ir per tris mėnesius savo darbą baigiau. Tad ir skaitytojai turėtų būti nuolaidesni, kritikuodami autorių kūrinius ir rasdami juose ar tai minčių, ar pasitarti su kitais buvusių įvykių liudininkas. Man viso to trūko. Todėl kaikiurie įvykiai liko nepilnai aprašyti. Pagaliau ne viską dar galima skelbti, turint prieš akis gyvenamojo momento politinę padėtį.

— Kai kas yra nuomonės, kad prisiminimai skelbtini, tik turint tolimesnę laiko perspektyvą į juos. Teko nugirsti, kad Jūsų prisiminimų leidimą galėjo pagreitinti periodinėje spaudoje pasirodė buv. prezidento A. Smetonos prisiminimų iškarpos?

— Nesutinku su tokia nuomone, — tvirtai paneigė p. Raštikis. Pirmiausia, nuo paskutinių įvykių nepriklausomoje Lietuvoje jau praėjo net 16 metų. Ar tai artima laiko perspektyva? Nemanau. Istorikui gal ir reikėtų ilgiau palaukti, kad geriau ir

bešališkiau įvertintų buvusius įvykius. Tuo tarpu atsiminimų autorius, laukdamas „ilgesnės laiko perspektyvos“, gali tik apsiminti savo atsiminimus, nes daug, gal net svarbių smulkmenų gali išgaruoti iš autoriaus atminties.

Manau, kad Tamsta sutiksi su manimi, jog žmogus, baigęs knygą, jau nėra per jaunas savo atsiminimus rašyti. Tikiau si, kad ir Tamsta žinai daug mūsų buvusių veikėjų, kurie, belaukdami „ilgesnės laiko perspektyvos“ savo atsiminimams, nukeliavo į kapus, nusinėsdami su savim daug paslapčių ir žinių, kurios būtų buvusios labai naudingos Lietuvos istorijai ir būsimoms kartoms. Ar nepasigendame atsiminimų Stulginskio, Voldemaro, Tumėno, Šleževičiaus, Mirono, P. ir J. Vileišių, Žukausko, Nagevičiaus, Baltrušaičio ir kitų?

Buvusio Respublikos Prezidento A. Smetonos paskelbtos atsiminimų iškarpos nepagreitino mano atsiminimų viešo pasirodymo. Aš pats nesitikiu, kad mano atsiminimai galėtų būti dar bar atspsaudinti. Juos parašęs, norėjau vieną jų egzempliorių atiduoti į saugią vietą, kad jis ten būtų saugojamas ateitai, kaip archyvinę medžiagą. Tik Lietuvių Dienų leidėjas p. A. Skirius ir buv. vyr. redaktorius p. J. Vitėno prikalbėtas, sutikau atsiminimus išleisti dabar. Už atsiminimų išleidimą esu jiems, ypač leidėjui p. A. Skiriui, labai dėkingas.

— Skaitant Jūsų prisiminimus, stipriai metasi vienas dalykas į akis: Jūs pats kalbate apie savo nesekmes. Sekančiame tome esate numatęs net visą skyrį savo klaidoms apžvelgti. Retas iki šiol mūsų rašytoje pasirodžiusių prisiminimų autorių pasakoja savo klaidas, nors mielai kalba apie kitų. Kaip Jūs formulavote tuos principus, kuriais turėtų vadovautis kaip prisiminimų autoriai? paklausiau.

— Jau esu juos formulavęs savo knygos įžangoje. Žinau, kad ne visi sutiks su mano mintimis. Bus ir tokių, kurie prisiskirs man ir tokių klaidų, kurių aš nėsu padaręs. Mano sąžinė yra rami, nes atvirai ir nuodėdžiai rašau taip, kaip yra buvę, kaip pats esu matęs ir girdėjęs, ką aš padariau ir ko nepadariau, kaip tada galvoju ir kaip galvoju dabar. Rašydamas savo atsiminimus, aš tikrai norėjau būti nešališkas ir todėl nevengiau atvirai prisipažinti prieštavo klaidų, kurių anais laikais nemačiau, o dabar matau. Nedrįstu tvirtinti, kad tokiais principais turėtų vadovautis ir kiti atsiminimų rašytojai. Laisvąjame pasaulyje spauda ir autoriai yra laisvi ir negalima jų varžyti vienokiais ar kitokiais reikalavimais. Bet mano pagedavimas ne tik atsiminimų rašytojams, bet ir visai mūsų spaudai, visiems autoriams ir jų kritikams būtų toks: būkite teisingi ir garbingi ir vadovaukitės ne pykčiu, bet tolerancija.

— Generole, savo knygoje (675 p.) prisimenate aną straipsnį Karde, dėl kurio žurnalas tapo konfiskuotas ir kas pagreitino Jūsų atleidimą iš pareigų. Šitas įvykis anuo metu buvo sukelęs didžiulę sensaciją visuomenėje. Idomu, koks buvo ano straipsnio turinys?

— Gaila, neturiu to Kardo numerio. Aš pats ir per savo draugus kreipiausi į vieną mūsų diplomata, prašydamas paskolinti

man tą Kardo numerį, nes iš jo paties buvau girdėjęs, kad jis jį turįs. Deja, mano prašymai liko be teigiamų rezultatų. Norėjau visą tą straipsnį įdėti į savo knygą. Dabar, neturėdamas originalo, negaliu cituoti savo buvusių minčių. Straipsnyje buvo reiškiama mintis naujųjų 1910 metų progą. Buvau palietęs tą pradedusio ir Lietuvą supančio naujo pasaulinio karo pavojus ir tuometinius Lietuvos santykius su Tarybų Sąjunga. Buvo karštesnių minčių apie ilgus metus kentėjusius svetimą okupaciją Vilniaus krašto lietuvių.

Buvau pareiškęs vieną kitą atsargią, bet kritišką mintį apie mūsų pačių vienybę ir apie santykius miestiečių su kaimiečiais. Buvau parašęs ir apie kaikiurių valstybinių išlaidų neracionalumą krašto vidaus administracijoje. Paliečiau kaikiurių tuometinės administracijos ir režimo pareigūnų augstokas algas. Vėliau vienos politinės krypties spauda darė man visai neteisengus priekaištus, būk aš kėlęs sau algos padidinimo klausimą. Ne, mano straipsnyje nebuvo nei tokios minties „nei panašios tendencijos. Tai buvo tik kitų labai negražių iškraipytų mano mintis.

Tęsdamas pasikalbėjimą, paklausiau:

— Paskutiniame Lietuvos dešimtmetyje brendusių inteligentų tarpe buvo gilus įsitikinimas, kad Lietuvos karo mokykla absorbuodavo labai didelį nuosimtį silpniausiai gimnazijas baigusių abiturientų. Ar nemanote, kad atstatytų konkursus būtų buvęs geresnis atrankos būdas, negu įstojamųjų egzaminų konkursas ir... ištikimybės laipsnis režimui?

— Pirmiausia, netiesia, kad Lietuvos karo mokykla absorbuodavo labai didelį nuosimtį silpniausiai gimnazijas baigusių abiturientų. Taip nebuvo. Įstojamuosius konkursinius egzaminus jeidavo ir atstatytų konkursas. Nemanau, kad vienų atstatytų konkursas būtų buvęs geresnis atrankos būdas. Karo mokykla yra ne bendro lavinimosi, bet labai specifinė mokykla, todėl ir įstojamųjų egzaminų konkursas turi būti daug platesnis, negu vienų atstatytų atranka. Apie Tamstos minimą „ištikimybės režimui“ jau esu rašęs savo atsiminimuose.

Kreipdamasis į p. Raštikienę, paklausiau:

— Iš jau paskelbto antrojo prisiminimų tomo turinio atrodo, kad dalis jų bus parašyta Jūsų. Ar Jūs, Ponia, esate šių prisiminimų koautore?

J. Augustaitytė - Vaičiūnienė

PÜRŠKĖLĖS ATSIMINIMAI

Buvau jauna, karališkai turtinga, Kai brangenybėms lūždavo lanka ir medumi. Lyg jūrininkas stiebu, lipinėjam smilga, Naktims miegojau po lapu laimėn ir rami...

Pabudus vėl matydavau pasaulį visą — Su iškilnių paradais, skruzdėlių dvarais; Kaip baltus auksus prie žėglų riša, Numetus saulės aukso virbalais.

Kai vakarais šviesybės vartai užsidaro, Buriu karoliais perle, kur puotausiu ryt. Už tolymų, pripiltų Baltijos gintaro, Toliau iš mano lango nieko nematyti.

Šviesėja vydzdžiai mėlynų vitražų, Aušra rasotom kojom perbėga lanka... Randa prie durų laišką baltai gražų, Rašytą mylimo švelnia ranka.

Iš naujo rautai, vizitai, koncertai, baliai... Žibintai, smilkalai, žavingoj iškilnių grandy. Prabėdū žūžiai laimės šviesiai žaliai, Ir meilės pavydo liepsna svirpuri širdy.

Kai vedrodin žiūriu iš linkstančio žilvičio rykštės Regiu, kaip veidas pirmą raukšlę baigia sulankstyt. Širdies griuvėsnius raudančios jaunystės Į upę, rūšio nešamą, linkstu nusiskandyt.

PASIBAIGUS DIENA

Kai sužeri šviesą į tamsią taure, Ją pastatai lange mano namų, Aš tavo paliktus žaislus imu Ir su žvaigždė, keliaujančia į šiaurę, Žygiuoju, kaip su seseria, drauge, Kai tamsų indų pastatai lange.

Lydėdama žadi, kad rasiu viską, Ką švilpavo širdis žilvičių dūdele... Užgriuvusių kalnais kelių gale Tekėdama Didysis Žodis tvieska... Kai septynių tūkst. tūkst. žmonių, Numesiu pasibaigusios nakties žaislus.

— Taip, ir mano užrašų žiupsnelis yra įpintas į mano vyro atsiminimų antrąją knygą. Mano užrašai nėra pilni. Be to, jie skirtingi nuo mano vyro užrašų, nes aš juos rašiau mūsų dukrelėms.

— Ne visuomenė, bet tik dukrelės? — nustebau.

— Taip, tik joms. Mat, rašydama galvoju, kad gal gerasis Dievas anksčiau pašauks mane pas save, ir mūsų dukrelės, išlikusios gyvos, nors iš mano užrašų sužinos apie mūsų šeimos bausią nelaimę. Sužinos, kaip jos neteko taip labai jas mylinčių tėvų, kaip neteko savo kūdikystės ir kaip jos, dar tokios mažos būdamos, vergėmis tapo.

Mano prisiminimų trumpa istorija tokia: 1941 metais Kau-nė p. J. Senkus (dabar gyvenas Londone) paprašė mane parašyti į Lietuvos Archyvą apie skaudžius savo pergyvenimus, patirtus iš rusų-komunistų. Raudodama rašiau. Vėliau pradėjau jaus

ti, kad dar nebuvo atėjęs laikas viešai skelbti didžiausią skriaudą, padarytą vienai lietuvių šeimai. Pradėjau jausti, kad tie sužvėrėję žmonės dar grįš į Lietuvą. Todėl nebaigiau rašyti ir nieko nepasiunčiau Lietuvos Archyvan. Vėliau vyras vis paragindavo mane rašyti. Po truputį rašydavau, bet niekad nemaniau, kad rašau spaudai, gyvenant Los Angeles mieste, vyras paprašė duoti paskaityti mano užrašus ir dalį jų įdėti į jo atsiminimų knygą. Tai buvo netikėtumas man.

„Bet, Stasy, juk aš rašiau tik dukrelėms...“, mėginau priešintis. Bet, vėliau sutikau.

Pasikalbėjimą užbaigiau klausimu:

— Kada, numatote, pasirodys antrasis prisiminimų tomas, apimtas pačių artimiausių Jūsų gyvenimo praeitį?

— Tai jau leidėjo reikalas. Rankraštis jam jau įteiktas.

KULTŪRINĖ KRONIKA

● Dr. V. Bieliauskas Moksalių studijų klube Chicagoje kalbėjo apie Amerikos psichologijos kryptis. Pasak jo vienas būdingų amerikiečio dvasios bruožų yra neturėjimas draugo, su kuriuo galima būtų išsikalbėti. Be to jam trūksta testinumo, kuris sujungtų organiskon vienybę įvairias jo dvasinio psichologinio žymų vaidmenį valdino Pavidalo psichologija, kurioje pasireiškė Kurt Lewin. Tačiau ji savo esme yra neišsilaivinusius iš materializmo.

Kita labai reikšminga Amerikos psichologijos srovė yra Freud psichanalizė. Nors jos atskirų klausimų sprendimai yra neteisingi, tačiau ji paskatino asmenybės studijas. Dabar pastebima psichologijoje tam tikrą ženklią grįžimo į filosofiją. Būdingas šiuo atžvilgiu Chicago Karl Rogers su pareiškimu: gana matuoti dvasinius reiškinius. Apskritai Amerikoje psichologija užima vis didesnę vietą moksloje ir tam tikra prasme atstoja tą vietą, kurią Europoje užima filosofija. Nors visos Amer. psich. mokyklos yra atėjusios iš Europos, tačiau dabar čia yra parašoma įdomesnių psichologijos veiklų negu Vokietijoje. Katalikai psichologai iki šiol čia savitos žymesnės vagos nėra išvarę.

Po pranešimo buvo labai gyvos diskusijos, kuriose dalyvavo: kun. dr. A. Baltinis, P. Maldeikis, A. Plateris, inž. J. Rugis, dr. Z. Smilgevičius, kun. dr. P. Celišius, ponas Maldeikienė ir kun. V. Bagdanavičius, MIC.

● Energingas kultūrininkas ir karštas lietuvis kun. dr. Jonas Navickas apledo mus prieš 15 metų — 1941 m. rugs. 2 d. Minėdami tą suaktį prisimename, kad tas taurus žmogus mirė teturėdamas 46 m. amžiaus, bet daug nuveikęs. Jau 1913 m. „Saltinis“ išspausdino jo vaizdą į „Mėtelę“. Teologines studijas pradėjęs Amerikoje, parašęs disertaciją apie šv. Cipriono doktriną, liečiančią sakramentus. Tapęs marijonu važinėjo po lietuvių kolonijas su religinėmis-kultūrinėmis misijomis. Jo rūpesniu buvo įsteigta Marianapolio kolegija.

Jis buvo ne tik didžiai pamėgęs mokslą, ne tik geras pedagogas, bet ir plunksnos žmogus: redagavo blaivininkų laikraštį „Tautos Rytas“, taipgi redagavo tėvų marijonų laikraštį „Lai-vą“, yra išvėręs dramą: Žydų Karalius, Dešimt metų smuklėje, Pranašystė, Du vainiku. Yra parašęs religinio turinio raštų — Mūsų tikėjimas, šv. P. Marijos Apsireiškimas ant kalno La Salette.

Ypatingai buvo susirūpinęs jaunimo lietuvišku auklėjimu. Jo rūpesčiu buvo įsteigta Amerikos Lietuvių Katalikų studentų organizacija ir įkurtas ilgas metus ejęs jos žurnalas „Studentų Žodis“. Labai rūpestingai stengėsi perduoti lietuvišką dvasią naujai tėvų marijonų kartai. Įvertinant jo nuopelnus, buvo išrinktas tėvų marijonų provinciolu. Jam mirus 1941 m. „Studentų Žodžio“ visos nr. 9 buvo paskirtas vėloniui atminti.

● Dail. Aleksandra Merker išvyko į Europą susipažinti su nauja to kontinento meno kūryba.

● Lituanistikos pedagoginio-
se kursuose, surengtuose Lietu-
vaikių Seserų instituto, Pittsbu-
rge, dalyvavo motina M. Loyola, šv. Pranciškaus seserų vy-
resnioji, sesuo M. Gabrielė, in-
stituto direktorė ir 100 ar dau-
giau seserų pranciškiečių. Iš šv. Kazimiero vienuolijos pribuvo
motina M. Teofilė su sesele M. Eucharista, mokyklų vizitatore ir dar 10 seselių kazimieriečių. Nukryžiuotojo Jėzaus vienuoliją atstovavo motina M. Anunciata, sesuo M. Elzbieta, mokyklų vizitatorė ir 8 kitos šios kongregacijos sesės. Motina M. Alojza, sesuo M. Augusta, sesuo M. Felicija, sesuo M. Paula, ir sesuo M. Bernarda atstovavo Marijos N. Pr. Seserų vienuoliją, Putname.

● Vadovėliai mūsų mokyklo-
se. Lietuvių Seserų instituto administracijos skyriaus posėdyje, kuriame dalyvavo tiksliai vienuolijų vyresniosios generalės ir mokyklų inspektorės, buvo nutarta pradžios mokyklos vaikams naudoti sekančius naujus vadovėlius ir pagalbines priemonas:

a) „TEVŲ DOVANELE“, lietuvių kalbos pirmamokslis, išleistas šv. Kazimiero seserų, Chicago, Ill., kaina 95 centai,

b) „Lietuviški šokiai ir žaidimai“, iliustruota ir paruošta Liudoviko, išleista šv. Pranciškaus seserų, Pittsburgh, Pa., kaina \$2,

c) „Tėviškės Aidai“, dainų knygelė su muzika, paruošta A. Mikulskio ir L. Banio, išleista šv. Pranciškaus seserų, kaina 35 ct.,

d) „Handbook of Lithuanian History and Literature“, vadovėlis mokytojas, paruoštas ir išleistas Nukryžiuotojo Jėzaus seserų, Brockton, Mass., kaina \$2.50,

e) „Aštuoni žymūs rašytojai ir veikėjai“, iliustruota, tekstas paruoštas Vacio Kavaliūno, leidžiama šv. Pranciškaus seserų, kaina 35 ct., taipgi Aštuonių Rašytojų paveikslai, piešti A. Kavaliūno ir T. Stašaitės, be teksto, kaina 15 ct. už komplektą.

f) „Course of Study in Lithuanian History“, separately for grades 5, 6, 7 and 8, išleista ir paruošta Jėzaus Nukryžiuotojo seserų, kaina 50 ct. „Course of Study in Lithuanian Geography“, grade 6, 50 ct.,

g) „Vaikams teatrėliai“, 6 veikalių vadovėlis, sudarytas iš vaikalų konkurso 1954. Gaunama pas šv. Pranciškaus seseris,

h) Stebuklingųjų Marijos Šventovių paveikslai, gaunami pas M. N. Pr. Seseris, Putnam. (Šių medžiagų galima užsisakyti iš nurodytų vienuolynų. Daugumą jų mimiografotojų formoj, šiais vadovėliais L. S. institutas nori dalintis su šeštadienių ir kitų lituanistinių mokyklų vedėjais).

i) Muzikas Alfonsas Mikulskis, Cleveland, sutinka paruošti pradžios mokyklai lietuviškų dainų plokštelių albumą. Institutas sumanymą priėmė ir pasikyrė sesele M. Gabrielė, pranciškietė tuomi rūpintis.

j) Kitų pagalbinių priemonių parūpins Lietuvių bendruomenės švietimo taryba.

● Lietuvių Dailės instituto suvažiavimas įvykęs pereiną šeštadienį bei sekmadienį Chicagoje aptarė aktualius meninius ir organizacinius klausimus. Instituto darbuotės dešimtmečio proga nutarta ateinančiais metais suruošti parodą ir išleisti almanachą. Naujon valdybion iškirti: P. Augustas, A. Marčiūnionis, V. Petravičius, A. Valeška, T. Valius ir V. Vizgirda. Pareigos valdyba pasiskirstys artimiausiame posėdyje.

Gen. St. Raštikis su estų kar. vadu gen. Laidoneriu 1939 m.

A. Sušinsko Jaunystės maršas

PRANYS ALSENAS, Kanada

Dar anose jaunystės dienose, skaičiau kažkokio juokdario poeto eilėdaros posmelį:

"Kad sugrįžtų tie laikai, kurie seniai praėjo, —

Tuomet būčiau daug smarkesnis, Negu keturi vėjai..."

Anuomet, deja, tas posmelis nepadarė manje didesnio įspūdinio. Gal todėl, kad tada gyslose virte virė jaunystės kraujas ir jokie jauno žmogaus žygiai n—nebuvo naujiena.

Dabar, kai pagalvoju apie aną eilėraščio posmelį, o dar daugiau — kai perskaiciu kę tą išėjusią iš spaudos A. Sušinsko knygą — **Jaunystės maršą** — atsidusau ir tariu sau: "Ach, — nebuvo naujiena."

Tas žmogus — kunigas ir pedagogas, Alfa Sušinskas, kaip gi gražiai jis moka įžvelgti į jaunuolio-ės gyvenimą, kaip gražiai apdorotais sakiniiais, kaip dailiai išreikštomis mintimis jis moka prabilti į jauno žmogaus sielą, kad net senelės, bebaigias prailti ir praplikti žmogus, taip ir pagalvoji: ach, tikrai, kad sugrįžtų tie laikai, kurie seniai praėjo...

Naujai pasirodžiusioji A. Sušinsko knygą "Jaunystės maršas" — yra antrasis pataisytas ir papildytas tremties leidimas tokios pat knygos, išleisto 1937 m. dar nepriklausomoje Lietuvoje ir tada pavadintos "Maršas jaunystei". Tai puiki pedagoginė knygą.

Joje autorius moka tokiais gražiais žodžiais ir sakiniiais prabilti į jauno žmogaus sielą, kad tik knygą skaitydamas — ir suaugęs dar ryžtiesi vienokius ar kitokius patarimus savo gyvenimui pritaikinti, nors savojo gyvenimo saulėleidyje...

Mielai ir nuširdi asmenybė. Rašantis šias eilutes nepažinojau autoriaus Lietuvoje, bet apie Maršą jaunystei — daug žinojau ir tos knygos mintimis gėrėjausi. Su autoriumi ir asmeniška pažintį mus suvedė tik sunkusis tremties gyvenimas. Tai miela ir nuširdi asmenybė. Tai gražaus takto ir brandžios kūrybos žmogus. Jeigu jis, kun. Alfa Sušinskas, daugiau nieko nebūtų parašęs, išskyrus "Jaunystės maršą", jau jo vardas būtų jam žinomas kūrėnui pasaulyje. Tačiau, kalbant apie išos knygos autorių, jau turima galvoj žmogus-kūrybingumo pavyzdys. Gausybę jaunatviška dvasia alsuojančių jo straipsnių esame

skaitę Ateityje, Ateities Spinduliuose, Pavasaryje, Vyrų Žygiuose, Jaunimo Vade, XX Amžiuje ir kitur. Taip lygiai Lietuvoje liko neatspausdinta jo knyga "Gyvenimas mirtyje". O ir nūdien, autoriui atkilus šiaurės Atlanto, jo plunksna nenustoja kalbėjusi ir guodusi, ypač jauno žmogaus ir po išėjimois dangumi. Jo straipsnius nuolat skaitome veik visoj išėjimois katalikiškoj spaudoj.

Kada širdis jaunu krauju verda. Ji — toji knygą — dar su pir muoju leidimu labai kukliai prisistatė jaunam skaitytojui, tarp kita ko, šitaip tardama:

"Kada jauna širdis jaunu krauju verda, kada mūsų dvasia entuziazmo kupina, žodžiu, kada jaunystė mes gyvename, kada geles, gėlių žiedai ne tik se sučių darželiuose, bet ir mūsų sielose, mūsų dvasioje, visoje jaunoje mūsų jaunystėje žydi, tada ir ta žieduotąja jaunystės širdį iškeliauja ši knygą, pasibeldžia, kukliai sustoja, jaunojo žvilgsnio laukia..."

Taigi, kukliai, bet nuosirdžiai prisistato. Tačiau daugelis didžiųjų dalykų, itin vertingų daiktų, dažnai tik kuklumu dvelkia...

Knyga suskirstyta į du didelius skyrius: "Po moksleiviška pastoge" ir "Sielai žydingi". Giedu skyriai — paskirstyti į visą eilę smulkesnių poskyrių. Juose randame gyvą daugybę taip gražiai išreikštų patarimų jaunam žmogui, ypatingai mokslivui, kad, su dėmesiu viską perskaicius, taip ir pagalvoji žmogus: koks tai nesunkus kelias į žmogaus tobulumą, tik daugiau savitvards!

JOS. F. BUDRIK FURNITURE,
3241 S. Halsted St.
Tel. CALumet 5-7237

Namams rakandai, Televizijos, Radijo, Baldytuvai, Skalbiama mašinos, Jewelry. Didelis pasirinkimas. Duodame didelę nuolaidą, lengvus išmokėjimus.
Atidara antradienio ir ketvirtadienio vakarais iki 9:30, sekmadieniais — 10—5 val.
Budriko Radio Valanda iš WHFC stoties, 1450 k. ketvirtadieniais nuo 6 iki 7 vakaro.

Kun. A. Sušinskas

Tėviški ir pedagogiški pamokymai

"Jaunystės maršo" autorius, kaip matyti iš jo knygos, verčiant ir skaitant ją puslapis po puslapio, yra itin didžiųjų pedagoginių gabumų žmogus. Jo patarimai, pamokymai ir įtaigojimai — žmogų visiškai įtikina. Jo rašymo stilius — toks gražus, patrauklus, kad knygą skaitai ir jos mintimis gėriesi.

Kaip gražiai autorius nusako žmogaus darbštumo vertę, prilyginamas tai darbščiuju biteles arba skruzdelytes pavyz-

džiams, kurios, savo monomis jėgomis, bet dideliu vėsiųpymu, tiesiog, savo darbo stebuklus padaro.

Kaip gražiai skaitytojui autorius įtaigojama taupumo vertė, kaip įrodoma knygų ir laikraščių skaitymo didi nauda ir t. t. ir t. t.

Skaitytojas knygą verti puslapis po puslapio ir nori, kad ji kuo ilgiau dar nesibaigtų. Užbaigęs ją ir užvertęs puskutinį puslapį, taip ir pagalvoji: Tai tikrai būta jaunystės maršo, kurio taktan einantis jaunuolis — tikrai gali pasiekti savo gyvenimo laimę.

Alfa Sušinskas, Jaunystės maršas, knyga jauniems, Jau nuoju gyvenimo keliu, išleido Prel. P. Juras, spaudė T. Pranciškonų spaustuve, Brooklyn, N. Y., 1956 m. leidinys, viršelis ir aplankas dail. Ados Korsakaitės, 260 pusl. Kaina nepažymėta.

KRONIKA

• Studentų literatūros konkurso paskutinė data įteikti rankraščiams pratesta iki š. m. spalio 20 dienos. Konkurse gali dalyvauti Liet. Studentų sąjungos nariai ir 1956 m. abiturientai. Jury komisiją sudaro: Pau-

lius Jurkus, Algirdas Landsbergis, Antanas Skėma ir Stepas Zobarskas. Penktuoju bus paskiestas vienas iš Liet. Stud. sąjungos narių. Rankraščius siųsti adresu: Liet. Stud. Sąjungos literatūros konkursas, 680 Bushwick Ave., Brooklyn 21, N. Y. Smulkiau apie tai bus Akedeminių Prošvaisčių skyriuje.

• Antanas Mešlis, Amerikos lietuvis, jėzuitas kunigas, šiemet rugs. 1 d. sulaukė 60 m. am-

DR. ANTONAS ALEKNA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1957 W. Garfield Blvd.
VAL: 1-4 ir 6-9
Šeštadieniais nuo 1 iki 4 val. v. p. išskyrus ketvirtad. ir sekmad.

DR. ANNA BALIUNAS
AKIU, AUSU, NOSIES IR GERKLĖS LIGOS
— Pritaiko aklinius —
6322 So. Western Avenue
Val: kasdien 10-12 val. ir 7-9 val. vak. Šeštadieniais 10-1 val. Trečiadieniais uždaryta. Kitu laiku susitarus
Ofiso telefonas: PR 8-3229
Res. tel. Walbrook 5-5076

DR. J. ir K. AGLINSKAI
GYDYTOJAI IR CHIRURGAI
2300 West 51st St.
Prilima ligonis pagal susitarimą. Dėl valandos skambinti telefonu Prospekt 6-4795 nuo 2 iki 9 val. p. p. kasdien išskyrus trečiad. ir sešd.

DR. VL. BLAŽYS
PLAUČIŲ IR VIDAUS LIGOS
(Kampus 47-tos ir Damen Ave.)
Val. kasdien nuo 6-8 val. vak. Šeštad. 2-4 val. vak.
Trečiad. ir kitu laiku pagal sutartį.
Tel. ofiso Lafayette 3-6048
Res. Walbrook 5-3048

DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val. Pirm., ketvrt., penkt. 1-4 ir 7-9 Antr. 1-5, treč. ir sešd. pagal sutartį

DR. Z. DANILEVIČIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6317 South Western Avenue
Chicago 29, Ill.
Pasiūlymą pagal sutartį
Telefonas REpublic 7-4900
Residencija: GRowehill 6-6161

DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 Archer Avenue
Ofiso val: nuo 2-4 ir nuo 6-8:30 v. vak. Šeštadieniais nuo 2 iki 4 popiet.
Trečiadieniais pagal sutartį
Ofiso tel. Virginia 7-0036
Residencijos tel. BEverly 8-8244

DR. BR. GAIZIUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(Spec. moterų ligos ir akušerija)
4055 Archer Ave.
Kampus Archer ir California Ave.
VAL: 2-4 ir 6-8 v. p. p. Šeštad. 2-7 val. p. p.
Išskyrus sekmadienius

DR. J. GUDAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
756 West 35th Street
(Kampus Halsted ir 35-ta gatvė)
VAL: 1-4 ir 6:30-8:30 p. p. kasdien išskyrus trečiadienius. Atidara šeštadieniais 1-4 val.

Dr. Alexander J. Javois
(JOVAISAS)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Marquette Medical Center
6132 So. Kedzie Avenue
VAL: 2-4 p. p. ir nuo 7-9 v. vak. Trečiad. ir sešd. pagal sutartį
Atostogose nuo rugsėjo 5 iki 12 d.

DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(LIETUVIS GYDYTOJAS)
2500 West 63rd Street
VAL: kasdien nuo 2-4 p. p. ir 7:30 iki 9 val. Trečiad. ir sešd. uždaryta

Telefonas GRowehill 5-1595
DR. ALDONA A. JUŠKA
AKIU LIGŲ SPECIALISTE
PRITAIKO AKINIUS
Valandos: 9-12 ir 7-9 v. v. pagal susitarimą išskyrus trečiadienius
2422 West Marquette Rd.

Telefonas REliance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(LIETUVIS GYDYTOJAS)
3925 West 59th Street
VAL: 1-4 popiet, 6:30-8:30 vak. Trečiad. pagal sutartį

Tel. ofiso ir buto OLYmpic 2-4159
DR. P. KISIČIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4088 W. 15th St., Cicero
Kasdien 1-3 v. ir 6-8 v. vakaro. Išskyrus trečiadienius
Butas 1528 So. 49th Ave. Šeštadieniais 12 iki 4 popiet

Ofiso tel. Lafayette 3-3210, jei neatsiliepi, skaukite KEDzie 3-2868
DR. EMILY V. KRUKAS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
4146 S. Archer Ave.
VAL: Kasdien popiet nuo 12-2:30 v. Vak. pirm., antr., ketvirt. 6-8:30 v. Trečiadienį tik susitarus

žiaus. Yra gimęs 1896 metų rugsėjo 12 d. New Yorke. Bedėstydamas Bostono kolegijoje lietuviams gražiai pasitarnavo redaguodamas "Zvaigždę", kurios redagavimą dabar yra perdavęs Lietuvos provincijos jėzuitams.

DR. IRENA KURAS
(Gydytoja ir Chirurge)
MEDIKŲ IR VAIKŲ LIGŲ SPECIALISTE
7156 South Western Avenue
(MEDICAL BUILDING)
Pirmad., antrad., ketv. ir penktad. nuo 11 val. ryto — 1 v. p. p. ir nuo 6 v. — 8 val. vakaro. Trečiad. nuo 11 val. ryto — 1 v. p. p. Šeštad. 11 val. ryto iki 3 val. popiet.
Ofiso tel. RE. 7-1168
Res. tel. Walbrook 5-2768

Tel. ofiso YA. 7-5557, rez. RE. 7-4966
DR. FRANK C. KWINN
(KVIEČIŲSKAS)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1651 West 47th Street
LIGONIUS PRIMA: Kasdien nuo 1 val. iki 4 v. popiet. Nuo 7 v. iki 8:30 Uždara treč. visą dieną ir sešd., vak.

Tel. ofiso PROspect 6-2240
DR. A. MACIUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPEC. CHIRURGIJOS LIGOS
5700 S. Wood Street
Priėmimo val. nuo 2-4 val. kasdien ir nuo 6 iki 8 val. pirmad. ir penkt. Trečiad. ir sešd. uždaryta.

DR. JULIJA MONSTAVIČIUS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
Office: 10748 South Michigan Ave. Buto: 1653 W. 103 St., Beverly Hills
Val: kasdien nuo 6 v. v. iki 9 v. v. Išskyrus trečiad. Šeštadieniais nuo 1 iki 4 val. popiet.
Tel. ofiso — PULman 5-6766
Buto — BEverly 8-3946

DR. A. NARBUTAS
PLAUČIŲ IR VIDAUS LIGŲ
2745 W. 69 St.
(priešais Sv. Kryžiaus ligoninę)
Prima pagal susitarimą

DANTISTAS
DR. J. A. PAUKŠTYS
4253 S. Whipple Street
(Arti Archer Ave.)
Valandos: nuo 10 iki 12; 2-4; 7-9. Šeštad. 10-12. Trečiad. uždaryta.
Lafayette 3-4919
Namų — CEDarcrest 3-1786

DR. ALBINA PRUNSKIS
DR. VLADAS PRUNSKIS
GYDYTOJAI IR CHIRURGAI
3259 South Halsted St.
Kasdien 8-7 val. vak. Šeštad. nuo Trečiad. ir kitu laiku pagal sutartį
Ofiso tel. VICTory 2-1494, Resid. 2437 W. 62nd St., tel. Republic 7-5818.

Ofiso telefonas — Bishop 7-2525
DR. AL. RACKUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4342 Archer Avenue
(Kampus Kedzie ir Archer).
Val. kasdien nuo 2 iki 9 val. Trečiad. ir sekmad. tik susitarus

DR. ZIGMAS RUDAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Tel. REpublic 7-2290
SPEC. CHIRURGIJOS IR ORTOPEDINIS LIGOS
2745 West 69th Street
VAL: Pirm., antr., ketv., penkt. nuo 9 iki 11 ryto ir nuo 6:00-8:00. Šešt. nuo 2:00-4:00. Trečiad. ir kitu laiku susitarus telefonu.

Dr. Antanas Rudokas, O. D.
Tikrina akis: pritaiko akinius, keičia stiklus ir rėmus.
4455 So. California Ave., Chicago
Saukite Yards 7-7381
Prima: vakarais 6 iki 9; Šeštad. 10 val. ryto iki 4; trečiad. ir sekmad. tik susitarus.

Tel. ofiso YA. 7-4787, rez. PR 6-198
DR. STRIKOL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4645 S. Ashland Ave. (kamb. 811)
Val. nuo 2-4 ir 6-8; trečiad., sešd. ir sekmad. tik pagal sutartį.
Jeigu neatsiliepi, viršinėti telefonai: Saukite Midway 3-0001

P. ŠILEIKIS, O. P.
Orthopedas - Protezistas
Aparatų-Protezų, Med. ban. dail. Spec. pagalbos kojos (Arch. Supports) ir t. t.
Val: 9-4 ir 6-8. Šeštadieniais 9-1.
ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB.
2550 W. 63rd St. Chicago 29, Ill.
Tel. PROspect 6-5084.

Skelbkites "Drauge"!

DRAUGAS

2324 S. Oakley Ave., Chicago 5, Ill. Tel. Virginia 7-6641; 7-6648
Entered as Second-Class Matter March 31, 1916, at Chicago, Illinois Under the Act of March 3, 1879.

Member of the Catholic Press Ass'n	Published daily, except Sundays, by the	Lithuanian Catholic Press Society	PRIMUMBRATA:	Metams	50.00	10.00	5.00	2.50	1.25
			Chicago ir Cicero	50.00	10.00	5.00	2.50	1.25	
			Kitar JAV ir Kanadoje	55.00	11.00	5.50	2.75	1.38	
			Užsienyje	55.00	11.00	5.50	2.75	1.38	

Redakcija straipsnius taisy savo nuodžiara. Nesnaudotų straipsnių ne-
maugu, juos grąžina iki 15 anksto susitarus. Redakcija už skelbimų
neatsako, skelbimų kainos priklauso nuo gausios gausymų.

DR. J. J. SIMONAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Naujas adresas: 4255 W. 63rd St.
Ofiso tel. REliance 5-4410
Resid. tel. GRowehill 6-0617
Valandos: 1-3 p. m. ir 6-8 p. m.
Penktad. tik po pietų.
Trečiad. ir sešd. pagal sutartį

Ofiso tel. OLIVande 4-2896
Residencijos: LAfayette 3-1113
DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1724 West 47th Street
(Kampus 47th ir Horwath)
Val: nuo 2 iki 4 ir 6 iki 9 v. vak. Šeštad. nuo 2 iki 6 val., išskyr. sek.

DR. FL. TALLAT-KELPSA
Ofiso: 20 North Wacker Drive
(Civic Opera House, kamb. 858)
Val. kasd. 12-4
Tel. Central 6-2294
5002 West 16th Str., Cicero
Val. kasd. 6-8, sešd. 1-3
Tel. TOWnhall 3-0959
Kitu laiku ir trečiad. susitarus
Resid. tel. HEEmlock 4-7080

DR. VYT. TAURAS-TUPČIAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
BENDRA PRAKTIKA IR SPEC. MOTERŲ LIGOS
Ofiso ir rezid.: 2410 W. 51st St.
Tel. PROspect 8-1223 arba WE 6-5571
Ofiso val. Pirm. 8-10 v. v. Antr., Trečiad. ir Penktad. 6-8 val. vak. ir Šeštadieniais 8-4 val. popiet.
Atostogose nuo rugsėjo 1 iki 10 d. Reikalui esant kreiptis į Dr-us Ag-
ninskus bei Budrius.

Tel. ofiso HE. 4-2123, rez. PR. 6-8454
DR. V. P. TUMASONIS
CHIRURGAS
6255 South Western Avenue
VAL: kasdien 2-4 p. p. ir 7-9 vak. Trečiadieniais ir sekmadieniais uždaryta

Tel. ofiso: DANube 6-1125
DR. A. VALIS-LABOKAS
MOTERŲ LIGŲ GYDYTOJAS
3267 South Halsted Street
Val. 1 iki 4 v. p. p. ir 6-8 v. vak. Šeštadieniais 1-4 v. v.

Tel. ofiso PROspect 6-9400
Rezid. PROspect 6-9406
DR. ONA VASKEVIČIUS
(Vaskevicius)
GYDYTOJA IR CHIRURGE
6248 South Kedzie Avenue
Val. kasdien 1-3 p. p. ir nuo 6-8 val. vak. Šeštad. 1-4 p. p. Trečiadieniais ir kitu laiku tik susitarus.

DR. J. VAITAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 So. 49th St., Cicero
Kasdien 10-12. Trečiad. ir sešd. 1-4 val. vak. Šeštadieniais 10-12. Trečiad. uždaryta.
Ofiso ir buto tel. OLYmpic 2-1251

Tel. ofiso VICTory 2-1551
Rez. VICTory 2-0748
DR. V. VILEIŠIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
802 West 31st Street
Kamp. Halsted ir 31-mos gatvės)
Priėmimo valandos: ryto 1-4 p. p. ir nuo 6-8 v. v. Šeštad. 1-4 val. popiet.

Tel. ofiso PR. 6-6446, rez. HE. 4-3150
DR. F. C. WINSKUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2420 West Marquette Rd.
VAL: nuo 2 iki 4 p. p.; 6 iki 8 vak. Trečiad. ir sešd. pagal sutartį

Tel. ofiso CA. 6-0257, rez. PR. 6-6658
DR. P. Z. ZALATORIS
1821 So. Halsted Street
Tel. ofiso CA. 6-0257, rez. PR. 6-6658
Resid. 6600 S. Artesian Ave.
VAL: 11 v. r. iki 5 p. p.; 6-8 v. v.

DR. G. SERNER
LIETUVIS AKIU GYDYTOJAS
Vieš 25 metų patyrimo
Tel. Yards 7-1829
Pritaiko akinius.
Kraivias akis
Ištaiso.
Ofiso ir akinų dirbtuvė
756 West 35th Street
Val. nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8, trečiad. nuo 10-12, penktadienį 10-12 ir seštadieniais 10-12 val. popiet.

DR. S. VAITUSH, OPT.
Pateisviniu akis įtempia, kuris yra priešinasi galvos skaudėjimo bei svajimo ir skaudandų akių karkšo. Atitaisau trumparegystę ir tolgaregystę. Prirenku teisingai akinius. Visi egzaminavimai daromi su elektriniais instrumentais, rodančiais matymo trūkumus. Speciali atyda kreiplama į mokyklos vaikus.
4712 South Ashland Avenue
Tel. Yards 7-1873
Val. 10:30 iki 7 v. vak. Šeštad. 10:30 iki 6 val. Sekm. ir treč. uždara.

Chicago Savings and Loan Association naujai statomas namas, kuris bus baigtas šių metų gale.

Mes iš anksto kviečiame visus atsilankyti į mūsų naujojo namo šaučių atidarymą (Grand Opening, įvykstantį 1957 m. sausio mėnesį.

Saugiausia ir pelningiausia vieta taupomies pinigams laikyti yra apdraustose taupymo bendrovėse, kuriose kiekvieno taupytojo indėliai yra pilnai apdrausti iki \$10,000 Jungtinių Valstybių valdžios. Visos bendrovės, turinčios šitokius apdraudimus yra vienodai saugios. Visos stropiai valdžios įstaigų prižiūrimos ir visos turi atidėti vienodai reikalaujamų sumų atsargas, bet daugumas atideda daugiau, negu reikalaujama. Skirtumas yra tik toks: kai kurios bendrovės yra patogesnės taupytojui, visada išmokėjo ir išmoka ankstesnius dividendus ir teikia pelningesnius ir naudingesnius patarimus.

Chicago Savings nuo pat savo įsikūrimo 1924 m. per daugiau, negu 32 metus, visada išmokėdavo taupytojams visas taupymui įdėtas sumas su aukštais dividendais. Kas liečia pelningus patarnavimus — tai Chicago Savings yra viena iš nedidelio skaičiaus ty bendrovių, kurios nemokamai teikia patarnavimus, iškeliant čekius, apmokant čekių sąskaitas ir atliekant kito kias pinigines operacijas.

Chicago Savings b-vė, sąžiningai ir ekonomiškai prityrusių liet. tvarkoma, padidino savo turtą daugiau negu iki \$18,000,000. Kviečiame visus pas mus į mūsų pažangią, tvirtą finansinę įstaigą. Gyvenantieji toliau gali taupyti laisvais — atsiklauskite.

CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSOCIATION
6234 South Western Avenue Tel. GRowehill 6-7575 Chicago, Illinois
CURRENTLY — AUKAČIAUSIAS DIVIDENDAS ISMOKAMAS ANT PAID UP INVESTMENTŲ SKYRIAUS.

St. Gabaliausko planas

Milonas Lietuvos kultūrai

BEN. BABRAUSKAS, Cicero, Ill.

Idomiasias ir išpūdingiasias Kultūros kongrese dalykas buvo iškeltas Stasio Gabaliausko, kuris, arti dešimties metų praleidęs JAV, pastaruoju metu įkūrė įmonę Kanadoje. Apie šią energingą ir sumanią asmenybę nerasete žinių nei vadyne, nei enciklopedijoje, o tačiau jo būta ir esama neeilinio žmogelio. Lietuvos universiteto absolventas-advokatas, akademinis organizacijų veikėjas, puikus kalbėtojas, Birutės saldainių fabriko vadovas Šiauliuose, Amerikoje redaktorius, prekybininkas ir pramonininkas — tai tėra Gabaliausko paviršius.

Jo dvasia visur ir visada siejoja lietuvių, lietuvių kultūrą. Neatsitiktinai jis bus atsidaręs ir Kultūros kongrese. Nenumatyta kongreso darbų tvarkoje jam žodis, neprasytas jis pateiktai plano, ir tik kai vakarinėje sesijoje pirmininkavusio dr. J. Joniko praversta tarpas kongreso dalykams pasisakyti, išsėjęs "iš minios" Gabaliauskas netikėtai ir nelauktai konkrečių pasiūlymų apstulbino susirinkimą, nepasiruošusį naujam, didžiuliui sumanymui.

Gabaliausko plano esmė

Visi žinome, kad literatūrai ir teatrui, švietimui ir dalei, dainai ir kitiems mūsų kultūros reikalams nuolat ir nuolat reikalinga piniginė parama. Atitinkamos organizacijos, besirūpinančios tų sričių palaikymu ir ugdymu, kasmet per spaudą ar betarpiškai kreipiasi į atskirus tuos ir lietuviškas įmones, prašydamos aukų. Ir taip aukotojai, nebetekę kantrybės, atmeta prašymus ne dėl to, kad nebeįmatytų prasmės lietuviškos kultūros remti, bet dėl to, kad nemato toms aukoms galo. Kasmet premijuojama literatūra — kasmet tam prašoma aukų; nuolat leidžiamos reikalingos, bet nepelningos knygos — nuolat reikalinga tam parama. Lygiai ir kitų sričių kultūriniai darbai yra nuostolingi ir reikalingi pas pirties.

Vienus kitus metus įprastinių kelių šiaip taip gal dar sulopytume pagrindines skylės, bet po kelerių metų visas iškakti užsirauktų, ir beliktų mūsų kultūros reikišinių tik pėdsakai. O da bartinė suklestėjusi mūsų tautiečių ir jų junginių ekonominė padėtis leidžia įvykdyti istorinį planą pastoviai ir neįsienkiamam lietuviškos kultūros remimui. St. Gabaliausko apskaičiavimu, šiuo metu turime keletą šimtų stiprių lietuviškų įmonių (bankų, bankelių, prekybos, pramonės įmonių) ir daugybę pavienių profesionalų, kurie šandien gyvena tebejaugia lietuviškos kultūros palaikymo svarbą. Tačiau jų gerus norus ir širdis patrauks tik racionalus ir impozantiškas planas. Jį pateikti ir realizuoti reikia skubiai, nes po to, kai šios įmonės ir jų kapitalai iš dabartinių veikėjų rankų pereis naujiesiems vadovams, šiųjų ausyse bet koks lietuviškas šauksmas gali likti kurčias.

Gabaliausko lietuviškos kultūros palaikymo plano esmė yra ši: per trejus ar penkerius metus sutelkti ne mažiau kaip vieną milijoną dolerių (išvysčius stiprią akciją, galima pasiekti net 2 ir 3 milijonus). Tas kapitalas kasmet duotų po keliasdešimt tūkstančių dolerių procentų, ir tų procentų pakaktų visam mūsų šakotam kultūriniam gyvenimui palaikyti.

Mūsų bendrovės ar atskiri asmenys, per 3-5 met. paskirdami po keletą šimtų dolerių, bus ramūs atlikę lietuviškos kultūros remimo darbą visam laikui. Po to nei rašytojai, nei teatralai, nei dainininkai, nei švietėjai nebetrukdydys jų, prašinėdami aukų. To milijono procentai remis visus lietuviškus kultūrinius už-

simojimus tiek ilgai, kiek lietuviškas žodis liks ščia gyvas. O koks gi bus likimas to milijono, t. y. paties pagrindinio kapitalo?

Milonas — Lietuvos kultūrai

Pagrindinis visų lietuvių sutelktas kapitalas nebus liečiamas ligi Lietuvos nepriklausomybės atgavimo. Tada iškakti begalės naujų reikalų, atsidarys visai naujos skylės: tremtinių grąžinti iš Sibiro, sutvarkyti Lietuvos ūkinį gyvenimą ir t. t. ir t. t. Būkime tikri, kad kultūrinio Lietuvos gyvenimo atstatyti, apvalyti jį nuo komunistinio raugo niekas greitai nepajėgs, jeigu tam iš anksto neturėsime parūpinto kapitalo.

Pirmoj eilėj reikės statyti tiltus, nes be jų neperbrisi Nemuno, taip pat rūpės langus įstiklinti ir stogus uždengti, kad lietuvių kambių neskalaulyt; o kad Lietuvos vaikai toliau bus mokomi iš bolševikinių knygų, tai jau bus antros ar trečios eilės reikalas... Tada tas 1956-60 metais Amerikos lietuvių sutelktas milijonas bus paimtas lietuviškam Lietuvoc švietimui atstatyti, tada toji lietuviškoji švie sa savo ruožtu lms galvinti ir tiuos, kurie trumpiau ar ilgiau liks dar šiaipus Atlantio.

Kaip matome, tos visuotinos lietuviškos tautos prasmė yra keleriopa: 1. Vienkartiniu planu planingu užsimojimu sudaryti sąlygas lietuviškos kultūros išlaikymui ligi Lietuvos nepriklausomybės atgavimo, 2. patį sutelktąjį kapitalą išlaikyti ne lietuviškos kultūros išlaikymui, o lietuviškos kultūros švietimo atstatymui, 3. geriausių aukotojų rankas ir kišenes ateity palikti laisvas lietuvių šaipai Lietuvoje ar Sibire arba lietuviškiems politiniams reikalams, nebeskelbiant įvairių fondų tiems ar kitiems reikalams išleisti, tam ar kitam kultūrininkui padėti.

Kas šį grandiozinį planą vykdyt Išdėčiau viešumai patalčiau kultūrinį mūsų reikalų kardinalinio sutvarkymo planą, kurį Kultūros kongrese iškėlė ir trum pai nubrėžė Stasys Gabaliauskas. Atkreipiu ypatingą ir kultūrininkų ir ekonomistų dėmesį į Gabaliausko plano reikšmę ir kviečiu visus nedelsiant imtis šio reikalo propagandos spaudoje. Tikiu, kad reikalas nėra nediskutuotinas: diskusijos planai ir vispusiškai išryškins šį svarbų dalyką.

Planas iškeltas pačiu laiku. Jį imant vykdyti, šiandien nebereikia kreiptis į įvairius kultūrinis vienetus: organizuoti lietuvių bendruomenę jau spėjo sutelkti kultūrininkus ir jų organizacijas į vieną junginį — Kultūros fondą. Kultūros fondo balsas yra visų kultūrininkų balsas. Gabaliauskas sutiko, tą planą realizuojant, efektyviai talkininkauti, padėdamas į organizacinį komitetą įtraukti evantualius to plano finansuotojus. Nedelsdami organizuokime visuotinę talką sutelkti milijoną pastoviam lietuvių kultūros remimui.

1956.VII.18

ARTHRITIS & RHEUMATISM
Nauji vaistai skaudantiems raumenims, sustyrusiems sanariams. Skubiai palengvina paraudusius, sustyrusius bei sustingusius nugaros, kelių, kojų, rankų pirštų arba sprando raumenis ir sanarių skaudėjimą. Vartokite naujus AMERPOL vaistus. Tabletės \$1.50, motis 79c. Viskas tik už \$2.29, pas jūsų vaistininką.

MILŽINISKAS ISPAIDAVIMAS VARTOTŲ MAŠINŲ
Panešamos, kojines ir "consoles" (apintelės)
Nupigintos skubiam išpardavimui
\$9.95 ir augščiau
Garantuoti patalysmai visų išdirbusių mašinų.
SINGER SEWING CENTER
3349 W. 26th Street
Bishop 7-6649

Vytautas Janytas. Šiluvos šv. P. Marija Vitražas naujo East St. Louis Lietuvių bažnyčioj

KRONIKA

• **Lietuvių seserų instituto** posėdžiuiose paaikškėjo, kad visos kongregacijos sutinka, kur tik galima, kad lietuvių kalba, literatūra, istorija, ir kitos šakos būtų įtrauktos į kasdieninę pamokų lentelę.

Nutarta šiemet išleisti pavyzdinį vadovėlį su tinkamomis programomis Vasario 16 dienaio m. gramlos paminėti. Šv. Kazimiero šventė, kovo 4 d., pasilieka kaip buvusi, Maldos diena už Lietuvą.

Nutarta leisti seserų mokytojų, lituanistiniais klausimais laikra, teli, keturis ar daugiau kartų per metus.

Nusistatyta prisidėti prie sąjūdžio gelbėti kenčiančius Rusijoje Bažnyčios mistinio kūno na rius. Nutarta spalio 7 d. su vaikais pasimelsti ir išdalinėti šiuo reikalu laiškus vaikų tėvams. Laiškai paruošti vysk. V. Brizglio.

Nutarta prašyti, kad Fordham universitetas, šalia rudeninio kurso lietuvių kalboj, įvestų lituanistinį kursą vasaros metu, kada daugiau seserų galėtų pasi naudoti. Kursų iniciatoriai: kun. V. Jaskevičius, S. J., dr. A. Vasyas, A. Salys; Liet. Ses. institutas reikiška padėką prel. J. Balakūnui už stipendijas.

• **Lietuvių Instituto Seserų Mokytojų skyrius** įdėvė instituto administracijai sekančius prašymus: toliau ruošti išsamius lituanistikos kursus įvairiomis temomis, parūpinti mokytojams lietuviškų knygų bibliografiją: istorijos, gramatikos, skaitymo vadovėlių, tautosakos, meno ir t. t., suorganizuoti lietuviškų šakų pavyzdines pamokas, paruošti dėstyimo metodikas, leisti seserims mokytojoms mėnesinį laikraštėlį, paruošti mokykloms lietuviško meno programą, remti lietuvių kalbos studijas Fordham universitete.

Make Your Auto Run Better!
FILT-O-REG
Combination FUEL PRESSURE REGULATOR & FILTER
Recommended by carborator specialists for new and used cars. Only \$7.95 plus installation. Set by Auto Service Dept. and Garage. Guaranteed. (Money back if not satisfied.)
STOPS ALCOHOL, STALLING, ELIMINATES JAPOR LOCK, CUTS FUEL WASTE

FILT-O-REG pagerina jūsų motoro veikimą visiemis metams. Švelniai kontroliuoja gazo srovę, einančią į karburatorių. Įtaisomas į gazo liniją. Rekomenduojamas karburatorių specialistų naiejams ir vartotiems automobiliams. Tik \$7.95, plus instalacija. Parduoodamas Auto Service skyriuose ir garažuose. Garantuota.
ALONDRAS SALES, Inc.
Los Angeles 19, Calif.

Kompozitorius Robert Schumann

100 metų nuo jo mirties

T. B. MIKALAUSKAS, Brooklyn, N. Y.

Schumann buvo mąstytojas tame skausmingame periode pa ir svajotojas. Mėgo nuosalu ma, kur jo siela pakildavo į paslapčių pasaulį, jieskodama į kvėpimo. Jė radęs, tuojau pasi žymėdavo gaidas ant popiergalio, o melodiją pasilaikydavo širdyje. Jei nekurdavo, tai skaitydavo laiškelius, slapčiai atsiųstus Klaros Wieck, mergaitės, kurią jis mylėjo, bet Klaros tėvai buvo griežtai priešingi.

Friedrich Wieck, Klaros tėvas, buvo Roberto mokytojas. Matydamas jame didelius gabumus muzikoje, norėjo padaryti iš jo piano virtuozą. Vieną dieną jaunuolis pajuto dešinės rankos vieno piršto sustingimą. Laikiniai sustojo skambinės, duodamas pirštams poilsį, bet sustingimas didėjo. Gydytojas rado piršto paralyžių, ir Robertas turėjo apleisti piano pamokas.

Jo tėvas buvo miręs. Motina užsispyrusiai vertė sūnų studijuoti teisę, išsiųsdama į Lipsiją. Bet jis mėgo muziką, be kurios negalėjo gyventi, kuriai norėjo pašvesti visą savo gyvenimą. Jei negalės tapti piano virtuozu, tai bent imsis kompozicijos, kuriai jautėsi užtektinai gabus.

Tada jis pradėjo leisti muzikos žurnalą, kuris trumpu laiku susilaukė didelio pasisekimo. Perdaug dirbdamas nuvargino nervus ir apsirgo. Nusiramini mui bandydavo kurti muziką. Ir

tame skausmingame periode parašė "Papillon" ir vieną "Toccata". Kritika šiuos kūrinius įvertino ir publika su entuziazmu juos sutiko.

Klara, nors devyniais metais jaunesnė, negalėjo jo pamiršti. Ir štai vėl jis gauna nuo jos laiškelį, kuriame ji rašo: "Kartoju, mielasis, kad mano meilė neturi ribų, ir jei pareikalautum gyvybės, mielai ją padėčiau prie tavo kojų. Neliūdėk! Greit susitikime ant visados".

Metai bėgo. Klara tapo garsiausia to meto pianiste. Ji savo koncertais žavėjo minias. O Robertas garsėjo savo kompozicijomis. Jis, būdamas giliai nusiminęs, dainavo meilę ir skausmą. Pagaliau abu susitiko ir 1840 m. rugsėjo 12 vedė.

Po vestuvių Schumann dar energingiau kūrė, parašydamas Franz Liszt garbei "Fantaziją". Puikus kūrinyš pianui. Daug gražių ir vertingų kūrinių parašė pradžiamokslams. Deja, atsinaujinusi nervų liga visai pakirto jo kūrybinį pajėgumą. Verkė kaip kūdikis, nežinodamas kur dėtis.

Dar kartą sukaupęs visas jėgas rašė simfoniją "Spring", bet ją baigė beveik jau pamišęs. Hallucinacijų kankinamas vieną žiemos naktį išbėgo iš namų, bandydamas Reino upę prisigirdyti. Laimei, buvo išgelbėtas, bet 1856 m. liepos 29, visai sumurgęs, užmerkė akis amžinai.

Instituto posėdžiuiose nutarta kiek galint bendradarbiauti su šeštadienių ir kitų lituanistinių mokyklų vedėjais ir mokytojais, organizuoti kur galima, lietuvių vaikų šventę įvairiose vietovėse.

Lietuvių Seserų institutas palankiai priėmė Lietuvos Vyčių centro valdybos dvasios vado kun. A. Kontauto prašymą pagelbėti vyčiams, įtraukiant vyresnius mokinius į šią Amerikos lietuvių organizaciją.

• **Dr. Grigui Valančiui**, ekonomistui ir spaudos bendradarbiui, sueina 50 m. amžiaus. Jis yra gimęs 1906 m. rugs. 8 d. Žem. Kalvarijos parapijoje, Telšiu apskrityje. Gimė ūkininko šeimoje, kuri išaugino 11 vaikų. 1925 metais baigęs Telšiu Vysk. Valančiaus gimnaziją išvyko studijuoti valstybinių ir ekonominių mokslų į Vieną, Briuselį, Haagą. Vienoje gavo politinių mokslų daktaro laipsnį. Buvo Lietuvos konsulato Vienoje sekretoriumi ir konsulu ad interim, vėliau — Finansų ministerijos referentu ir Fin. departamento vicedirektoriumi. Jam buvo pavesta tvarkyti Lietuvos paj. žvejybos reikalai ir Šventosios uostas. Jo pastangomis uostas buvo paruoštas. Nuo 1934 m. buvo Klaipėdoje gubernatūros patarėjas žvejybos ir uosto reikalams ir buvo ekonominės politikos docentas Prekybos institute.

• **"Pajautos" autorius**. Šiemet sueina 120 metų kaip mirė Feliksas Aleksandras Bernatavičius, autorius savu laiku plačiai paplitusios knygos: "Pajauta, Lizdeikos duktė", vienos pirmųjų apysakų iš Lietuvos istorijos. Knyga buvo parašęs lenkiškai. Į lietuvių kalbą ji buvo kelis kartus išversta. Šiemet sueina ir 170 m. nuo to autoriaus gimimo. F. Bernatavičius buvo gimęs 1786 m. geg. mėn. 18 d. Kaune, o mirė 1836 m. rugs. 7 d. Lomžoje.

• **Lituanistinius kursus** mokytojams 1957 metais sutiko su rengti šv. Kazimiero seserys Chicagoje rugpjūčio 17-24 d., tos kongregacijos auksinio jubilėjaus proga. Pagrindinis kursų dalykas bus tautosaka. Kelta mintis, kad būtų daugiau praktikos pamokų kitose šakose.

JOSŲ SENI LAIKRAŠČIAI VERTI 40c už 100 svarų
Atvežkit į mūsų kiemą. Kainos gal pasikeisti be pranešimo. Mokam augščiausias kainas už varį, misingį, skudurus, baterijas, seną geležį, t. t.

FRANK EISERMAN & COMPANY
5332 S. Long Ave., REliance 5-8200

PARCELS TO EUROPE
Siuntiniai į Lietuvą ir Rusiją per didžiausią Amerikos kontinente bendrovę
J. KAMIENSKI JANIQUE TRADING CO.
Chicago, Ill., 2314 W. Chicago Ave. Tel. BR 8-6780
Pilnai garantuojamas kiekvienas siuntinys, pristatomas į dvi savaites. Jūsų gimines Europoje gaus siuntinį be jokio primokėjimo.
DIDŽIAUSIA BENDROVĖ DELTO KAD GERIAUSIAI

SOPHIE BARCUS RADIO PROGRAMA
15 WGES stoties — Banga 1490
NUO PIRMAD. IŠK. PENKTAL.
8:45 iki 9:30 val. rytu
SESTAD. 8:30 iki 9:30 rytu
PIRMADIENIO vak. nuo 7—8 v.
SEKAL. 8:30—9:30 v. r. 15 stoties
WOPA — 1490 kil.
Chicago 15 il. HEMlock 4-2411
7111 So. ROCKWELL ST.

NORFORD HOTEL

Special low rates for weekdays & evenings... to Lodge meeting groups - banquets - Wedding Showers etc. 400 to 500 people handled.
Business & Industrial firm groups invited also.

J. J. PEACOCK
1508 No. Pulaski Rd. Bel. 5-1202

Broliai Alexeječiai (Alexian Brothers), kurie vadovauja Ligoninėi 1200 Belden Avenue, turi taip pat SIGNAL MT. VIEŽBUTĮ vyrams nuolatiniui apsigyventi. Yra vonios, švelnus klimatas ir tiktai devynių mylių atstu nuo Chattanooga. 2300 pėdų augstumo. Autobusai einantys į Chattanooga sustoja prie viešbučio durų. Kasdien laikomos šv. mišios ir kalbamas rožančius, jei kas pageldautų. Ligos atveju, brolių priežiūra, medicinos pagalba ir Fizioterapija, jei būtų reikalinga dabar ar vėlesniam amžiui padėjus nesveikuoti. Maistas patiekiamas "kafeterijos" būdu. Pasilindimavimui apie kainas rašykite:
ALEXIAN BROTHERS REST HOME
100 James Blvd.
Signal Mt., Tenn.

TELEVIZIJOS

ir Radio Aparatų Taisyimas
Sąžiningai ir garantuotais darbas
M. RIMKUS, 4617 S. Sawyer St.
Tel. VI 7-0087 — VI 7-3037

BACK TO SCHOOL
WITH A NEW 1957
ROYAL
PORTABLE
Clean 'n Easy! ribbon change with Royal's exclusive Twin-Pak.
NO DOWN PAYMENT. Up to 24 months to pay.

Klauskite informaciją —
J. L. GIEDRAITIS
1632 Broad St., Hartford 6, Conn., kuris "Draugui" žinomas, kaip sąžiningas asmuo.

Remkite dien. Draugą!

OUR 10TH YEAR — THOUSANDS SATISFIED CUSTOMERS
EXPRESS GIFT-PARCELS
No Faster Service Anywhere
We guarantee that parcels are shipped out in 4 days. Medicines delivered by Air Mail in 8 days. Also duty free Gift-Parcels to West and East Germany, Poland, Hungary and Jugoslavia.
LOW DUTY Parcels to Czechoslovakia.
Ask for our price list D-C
GRAMERCY SHIPPING COMPANY
777 Lexington Ave., New York 21, N. Y.
betw. 60.-61. str. — Tel. TE 8-5462-5463

AUTO FINANCING
from **4%** discount per year
The Drovers Banks
47th Street and Ashland Avenue • Yards 7-7000
• **TIPIŠKI DROVERS ŽEMŲ KAINŲ NAUJŲ AUTO-MOBILIŲ FINANSAVIMO PLANO PAVYZDŽIAI**

	12 Months	18 Months	24 Months	30 Months
Amount Wanted	Monthly Payment	Monthly Payment	Monthly Payment	Monthly Payment
50% of cost or less financed (4% Discount per Year)	\$1000.00 1200.00 1500.00	\$ 86.66 104.00 130.00	\$58.88 70.66 88.33	\$45.00 54.00 67.50
More than 50% financed (5% Discount per Year)	\$1000.00 1200.00 1500.00	\$ 87.50 105.00 131.25	\$59.72 71.66 89.58	\$45.83 55.00 68.75

Dėmesio: Jūs galite finansuoti didesnes ar mažesnes sumas pagal reikala.

- **VARTOTŲ AUTOMOBILIŲ RATOS PROPORCINGAI ŽEMOS**
- **JOKIŲ EKSTRA MOKESČIŲ:** Jokio patarnavimo mokesčio; jokio "mortgage fee"; jokio buhalterijos mėnesinių išlaidų. Palyginkite šį planą su bet kurio kito.
- **GROUP CREDIT LIFE INSURANCE APSAUGA:** Jei skolininkas mirs, paskola nurašoma automatiškai ir jūsų automobilis lieka "free and clear"

Ši apsauga jums nekainuoja nei vieno cento daugiau
VIS DAUGIAU IR DAUGIAU ŽMONIŲ NAUDOJASI DROVERS ŽEMOS KAINOS APSAUGOTU PLANU
Kodėl gi ne jūs?

ROAD & SHOP SERVICE
FACTORY TRAINED MECHANICS ON
• Automatic Transmissions • Clutches
• Brakes • Complete Motor Rebuilding
• Ignition • Front Ends • Wash & Grease
LEN WASS SERVICE
Arnold Neyer and Len Wass, Factory Trained Experts
N. W. Corner Archer and California LA 3-8555
Open 7 Days a Week Including Sunday till Midnight

LIETUVIŠKOJI MOKYKLA

AMERIKOS LIETUVIŲ MOKYTOJŲ 5-GOS SKYRIUS

Redaguoja — Jer. Ignatonis, 4630 S. Paulina St., Chicago 9, tel. FR 6-6897. Red. pavaduotojai: J. Kreivėnas ir A. P. Bagdonas

"KREGŽDUTĖS" II D. II LAIDA

K. MOCKUS, So. Boston, Mass.

Pradedame jau aštuntuosius mokslo metus nuo to laiko, kai iš stovyklų išsibarstė po pasaulį. Tai reiškia, kad pirmuosius pradinės mokyklos skyrius jau ateina vaikai, gimę nebe Vokietijoje. Tai taip pat reiškia, kad augštesniais mokyklais bebaigia mokiniai jau silpnai atsimeina Lietuvą, nės paliko ją būdami mažais vaikais. Kadangi tebenorime tėti lituanistinį švietimą, kasmet darosi vis aiškiau, kad reikia įsieti naujų metodų ir pradžios mokslo, ir pačiai lietuvių literatūrai išieiti, lygiai kaip ir geografiškai bei istorijai.

Jėgu su vyresniais mokytojas išsiverčia ir be vadovėlių, tai dirbti be vadovėlių su mažesniais — tikrai sunku. Atsivežti iš Europos dar Lietuvoje rengti ir kaimo vaikams taikinti vadovėliai kasmet darėsi vis sunkiau pritaikomi mūsų emigrantų vaikams. Buvo būtinas reikalas rengti naujus vadovėlius, skirtus specialiai emigracinėms sąlygoms. Tuo tarpu naujų lituanistų parengimas yra beveik visai sustojęs, o galintieji vadovėlius rengti vyresni pedagogai yra įstatyti į tokias sąlygas, kuriose ypač iš vyresnio žmogaus negalima per daug reikalauti. Iš sykių vadovėlių reikalas atrodo tikrai sunkioje padėtyje.

A. Rinkūno pasiryžimas

Tą spragą ryžosi užpildyti mok. A. Rinkūnas, įsikūręs Toronte, Kanadoje ir toli gražu negavęs dirbti savo profesijos darbo, bet taip susitvarkęs, kad galėjo skirti laiko vadovėlių rengimui. Mok. A. Rinkūnas Lietuvoje yra gijęs šakotą pedagoginę praktiką. Baigęs mokytojų seminariją, dirbęs pradžios mokykloje, studijavęs ir baigęs lituanistinius mokslus, buvęs mokytoju ir direktoriumi mokytojų seminarijose ir gimnazijose, jis sykiu reikšėsi ir vadovėlių rengimo srityje. Jo prityrimu galėjome pasinaudoti atsidūrę svetur, kai tenka viską padaryti iš nieko. Ir taip per kelis metus mok. A. Rinkūnas parengė tris dalis dabar jau tikrai populiarios ir visų pažįstamos "Kregždutės". Galima kiekvieną dalyką kritikuoti, galima reikšti pageidavimus, bet sykiu reikia ir nuopelnus pripažinti. Mok. A. Rinkūno pasiryžimas parengti vadovėlius emigracinėi mokyklai ilgam laikui padės mūsų vargo mokyklų darbuotojams jų sunkiame kelyje. Iš esmės vadovėliai yra visai vertin-

Kas nauja antroje dalyje

Nors techniniai darbas daugumoj buvo atliekamas ofseto būdu, panaudojant pirmąją laidą, tačiau kiek buvo įmanoma, autorius stengėsi kaitę keisti,

STEIN TEXTILE CO.

1306 South Union Ave.

Yra kalbama mieste, kad STEIN TEXTILE BENDROVEJE rasite didžiausią pasirinkimą už nebrangias kainas įvairių vilnonių, šilkinų, medvilninių, užuolaidoms ir už dangalams medžiagos. Taip pat ir paltams medžiagų vyrams ir moterims.

STEIN'AS turi metinį išpardavimą, štai pavyzdys kainų: Geriausios ANGLISKOS bei "worsted" MEDŽIAGOS kostiumams, kurių kainos paprastai yra \$3.80, dabar tik \$4.50. Visokiasiu pamušalų už pigias kainas. Spausdintas šilkas ir plaukamas "Sil-O-Shan", "antique taffeta", paprastai \$1.98, dabar tikrai \$0.98.

60 colių vilnonės medžiagos ir "flannel" vyriškiems ir moteriškiems kostiumams tikrai \$1.89.

48 colių užuolaidoms bei uždangoms medžiagos, vertės iki \$2.98, tikrai \$1.39.

Grynų spalvų Fortisan ir Metallic Cloth užuolaidoms tik \$1.09.

Atvykite į STEIN TEXTILE ir patys įsitikinkite. Su kiekviena pirkiniu virš \$20.00 gaunate vieną sukelet medžiagos. Pas STEIN'Ą jūs rasite didelių pasirinkimų nuotakoms, kaip tai "laces", satina, taffeta, "brocades", Shantung, ir t. t. Taip pat liekanas medžiagų pamušalams už baisiai pigias kainas, kaip dovaną.

STEIN TEXTILE CO.

1306 SOUTH UNION AVENUE

1 blokas į rytus nuo Halsted St., 1½ bloko į pietus nuo Roosevelt Rd. Taip pat atidara šeštadieniais ir sekmadieniais. Tel. MOORE 6-8152.

Jaunų moterų klubas East St. Louis lietuvių parapijoje

atsižvelgdamas į prityrimą ir recenzentų pageidavimus.

Tokių būdų yra išleistas vienas kitas vaikams sunkiau suprantamas straipsnelis, yra pakelsta eilė fotografinių klaidų ir ypač stipriai pertvarkytas pastutinis skyrius "Keliaujame".

Knygos puslapių skaičius pasidarė keliais puslapiais mažesnis, bet pati knyga atrodo beveik storesnė, nes spausdinta ant kiek storesnio popierio. Iš viso vadovėlis atrodo visai panašiai, kaip ir pirmojo laidoj, ir tik labiau įsigilinus galima pastebėti kaikiurios skirtumus. Šiaip ne tik viršelio klaidė, bet ir popierio spalva viršeliui panašiai ta pati, todėl skirtumas nesimeta į akis. Kad vadovėlis reikalingas, tuo abejoti netenka. Linkėkime antrajai laidai taip pat sėkmingai pasiekti lietuvių vaikų, kaip pasiekė pirmąją.

Noriu pabrėžti, kad mano, kaip bostoniškių leidėjų pirmojo prityrimas rodo, kad mūsų vadovėliai nemažais kiekiais

KAS DARYTI?

Kl. Praeitamo numeryje buvo nurodyta, kad vaikams draugystė būtina; bet nepasakyta kokia draugystė pirština ar priimtina. Turiu 12 metų sūnų ir negaliu parinkti jam draugų. Vaikas daugiausia linkęs draugautis su amerikiečių vaikais, su jais angliškai kalbėtis, ir tėvas tam pritaria ir jį dengia, o aš draudžiu ir negaliu pakęsti jo draugavimosi su amerikiečių vaikais. Bi-jau, kad mano vaiko neišvestų iš kėlio ir visiškai jo neatitrauktų nuo lietuvių ir tuo pačiu jį nenutautintų. Ar aš galiu drausti vaikui draugautis su amerikiečių vaikais vardan lietuviškojo reikalo?

Ats. Pirmiausia suderinkite savo pažiūras vaikų auklėjimo klausimais. Tėvų nesutarimas — vaikų nelaimės. Gali turėti tėvai atskiras pažiūras vienu ar kitu auklėjimo klausimu, bet vardan vaikų gero privalo savo pažiūras suderinti ir jas sutartinai vykdyti.

Kitas klausimas, ar amerikiečių vaikai tinka mūsų vaikų draugystei ir kiek jų draugystė kenkia lietuviškajam reikalui? Yra pažiūra, kad daugumoje amerikiečių vaikai yra blogi ir kaip su tokiais mūsų vaikams neverta draugautis. Bet gi netei-singa. Vaikų draugystę parinkant, reikia vadovautis šiuo dėsniu: ne visi amerikiečių vaikai yra blogi ir ne visi mūsų vaikai yra geri. Gera draugystė vaikams yra naudinga, bloga žalinga. Kur to blogio ar gėrio yra daugiau, priklausau nuo aplinkumos. Neturtingųjų rajo-

nuose tų blogybių daugiau, nes ten vaikų auklėjimo kaip tokio iš viso nėra; vidutiniųjų ir inteligentiškesnių šeimų tarpe blogio mažiau. Taigi, gerai, auklėjamųjų amerikiečių vaikų tarpe mūsų vaikams draugystė yra lygiai tiek pat gera ir naudinga, kaip ir savųjų tarpe.

Kitas klausimas, kiek vaikų draugystė kenkia ar padeda lietuviškajam reikalui? Ir čia reikia daugiau vadovautis išmintingais principais, o ne jausmais ar klaidingu supratimu. Pirmiausia reikia įsidėmėti, kad griežta vaikų draugystės kontrolė ir parinkimas tik iš savųjų tarpo draugų nėra patikima ir šimtaprocentinė priemonė lietuvių išlaikyti. Ir lietuvių vaikų gatvėje ar net ir namuose kalbasi angliškai, tai mokyklos ir aplinkumos įtaka. Vadinasi, lietuviškasis reikalas ir lietuvių vaikų draugystė nėra saugus. Ir jis nebus saugus, jei pačioje šeimoje nebus darnaus principo nusistatymo.

Lietuviškajam reikalui svarbiausias laidas šeimoje yra šeimos kalba. Jei namuose bus kietas nusistatymas su vaikais kalbėti tik lietuviškai, jie bus su atida ir atsidėjimu mokomi lietuviškai, nebus toleruojamas jų nesugebėjimas vieną kitą žodį lietuviškai išsakyti, — tuomet lietuvių reikalui bus daug pasiekta. Svarbu vaiką įsamoninti, kad peržengus namų slenkstį kalbama tik lietuviškai. Klaidinga yra nuomonė, kad nepakenktų anglų kalbos tarčiai. Vaikai lengvai pasisavina kitų kalbų tartis ir nėra pavojaus, kad vaikas gyvendamas Amerikoje nemokėtų grynai angliškai išsimokyti.

Betgi reikia pasakyti, kad tėvai besirūpindami vaikų lietuviškumu, mažiausia dėmesio kreipia į lietuviškojo būdo sąvybių išlaikymą. Lietuviškojo būdo sąvybių išlaikymas lygiai tiek pat svarbus lietuvių, kaip ir kalba. Ar žaloja lietuviškojo būdo sąvybes vaikų draugystė su kitų tautybių vaikais, į šį klausimą tenka atsakyti — taip.

Redakcijos pastaba: Mokytojas Kazys Mockus praeitą žiemą sirgo ir turėjo sunkią operaciją, ir dabar dar nuolatiniame gydymo prižiūroje, bet nežūrint į ligą K. Mockus visą laiką kultūriniam gyvenime yra aktyvus, spaudoje judrus ir pedagoginėje srityje budrus. Čia dedame jo straipsnį "Kregždutės" II d. II laidos proga, kartu ir linkime jam sveikatos ir sėkmės kultūrinėje dirvoje.

Kitas klausimas, ar amerikiečių vaikai tinka mūsų vaikų draugystei ir kiek jų draugystė kenkia lietuviškajam reikalui? Yra pažiūra, kad daugumoje amerikiečių vaikai yra blogi ir kaip su tokiais mūsų vaikams neverta draugautis. Bet gi netei-singa. Vaikų draugystę parinkant, reikia vadovautis šiuo dėsniu: ne visi amerikiečių vaikai yra blogi ir ne visi mūsų vaikai yra geri. Gera draugystė vaikams yra naudinga, bloga žalinga. Kur to blogio ar gėrio yra daugiau, priklausau nuo aplinkumos. Neturtingųjų rajo-

• CIA GAUNAMA: — ADMIRAL DUMONT • GENERAL ELECTRIC • GRUENDING-MAJESTIC • KOERTING • MOTOROLA • OLYMPIC • RCA VICTOR • SUNBEAM • ZENITH ir kit.

Šių geriausių firmų — RADIIŲ — TELEVIJOS RADIIJAI • Hi-Fi fonografai • rekordavimo aparatai • Elektriniai namų apyvokos reikmenys. Nugalidos — Garantijos

DAINA TELEVISION
sales-service

Sav. Inž. A. SEMENAS
3321 S. Halsted — CLaifield 4-5095

GUŽAUSKŲ
SEVERLY HILLS GELINYCIA
Geriausios gėlių dailės vestuvių, banketų, laidotuvių ir kitų paslaugų.

2442 WEST 63RD STREET
Tel. PROspect 8-0822 ir FR 8-0854

P.&J. JOKUBKA
TV, DEIMANTAI IR LAIKRODŽIAI
Pardavimas ir Taisyimas

4077 So. Archer Ave.
Chicago 32, Ill. — Tel. LA 3-8617

ATTENTION VACATIONERS!
Your Dog Boarded in High Class Style at Low Rates
WHEATON BOARDING KENNELS

under new management
ALL SERVICES — Excellent Care
TED ROWLAND — Wheaton 8-3700
Papworth Road — South of V.F.W.

JUGUS SISTERS RESTAURANT
(Naujai) dabar atidarytas
Galima gauti rūgščių kopūstų ir kitų skanių lietuviškų valgių. Atidarytas per visą naktį. 29 metalai toje pat vietoje.

1608 W. 47th St., Tel. LA 3-9670

KRONIKA

• A. Tamulis, Amerikos lietuvis kun., besidarbuojas Spring fieldo diecezoje, turi įsitaisęs galingą trumpų bangų radijo siųstuvą ir priimtuvą. Juo kalbasi su asmenimis, esančiais Kinijoje, Japonijoje, Naujoje Zelandijoje, Australijoje; daugiausia — su ten dirbančiais misinieriais. Su Kinija dabar ryšys nutrūkęs, tačiau paskutiniu laikui jam teko kelatą kartų kalbėti su Rusijos žmonėmis, iš Minsko ir iš kitur. Jie davė su-prasti, kad anksčiau jiems tokie pasikalbėjimai buvo neįmanomi, bet dabar — po Stalino mirties — jau gali kalbėtis daug laisviau. Jo radijo stoties vardas W9PQS.

• K. Ostrauskas atsidėjęs toliau dirba prie savo disertacijos apie rašytoją Joną Biliūną.

Chicagos švariausias ir moderniausias Piknikų Daržas — **BUCO DARZAS**
WILLOW WEST INN AND PICNIC GROVE
88rd and Willow Springs Road, Willow Springs, Illinois

Telef. REPUBLIC 7-6604
ADOMAS VAITKEVICIUS
ANGLIŲ IR ALYVOS PARDAVIMAS
Visų rūšių aamų apšildymo sistemos įvedimas, perdirstymas ir patalymas
Greitas, sąžiningas ir pigus patarnavimas
ATLAS FUEL CO.
Atstovas
4819 So. Paulina St.
PROspect 6-7960

Greičiausias Pristatymas

DOVANŲ SIUNTINIAI Į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ IR UKRAINIJĄ

Mes turime ekspertų štabą ir geriausias moderniškas priemones supakavimui bei išsiuntimui pakėty.

Mes operuojame pagal specialią sutartį su INTOURIST MOSCOW ir siunčiame siuntinius TIESIOG į visas U.S.S.R. dalis. Kiekvienas siuntinys yra apdraustas, už kiekvieną duodamas kvitas su parašu.

PAKETAI IŠSIUNČIAMI KASDIEN

Gavę paketus paštu tuojau atsakome ir sąskaitas už juos pasiunčiame tą pačią dieną.

Siųskite jūsų paketus per patikimą firmą, kuri yra pasižymėjusi geru patarnavimu per 25 metus.

Siųskite jūsų paketus čia ir per Parcel Department.

GLOBE TRAVEL SERVICE

716 Walnut St., Philadelphia 6, Pa.
LOmbard 3-3455 LOmbard 3-6977

Paprašykite mūsų naujo katalogo "D".

DIENRASTIS "DRAUGAS" SKELBIA ŠEŠTĄ ROMANO KONKURSA

Skiriama tūkstantis (\$1,000.00) dolerių premija

1. Dienraštis "Draugas" talkininkaujant "Draugo" Bendradarbių Klubui, skelbia naują lietuviško romano konkursą. Pasukinė data konkursui skiriamo romano rankraščių įteikti — 1956 m. lapkričio 1 diena.

2. Geriausiam romanui skiriama premija — tūkstantis dol.

3. Jury komisiją sudaro: Aldona Augustinavičienė, Petras Balčiūnas, Viktoras Mariūnas, kun. Alfa Sušinskas ir Mykolas Venclauskas.

4. Romano siūzetą pasirenka patys autoriai. Romanas turi būti parašytas mašinėle, nemažesnis kaip apie 200 romano formato puslapių.

5. Kūrinius siųsti adresu: Romano Konkurso Komisija, "Draugas", 2334 So. Oakley Ave., Chicago 8, Ill.

6. Sprendimo bešališkumui patikrinti autoriai turi pasirašyti slaptyvardžiu, o atskirame uždame voke pažymėti savo tikrąjį pavardę ir adresą, ten pat įrašant romano antraštę ir pasirinktą slaptyvardį.

7. Tūkstantio dolerių premiją gavęs autorius be papildomo honoraro pirmosios laidos teises perleidžia "Draugui", įskaitant teisę spausdinti dienraštyje ir išieiti atskiru leidiniu. Jei knyga duotų pelno, jis yra skiriamas romano premijos fondui. Premijos nelaimėję autoriai spausdinimo sąlygas nuspręsus abipusiu susitarimu.

PERKRAUSTYMAI — MOVING
Pigus, sąžiningas darbas. Visi apdraudimai. Iš artimų ir tolimų distancijų. Saukite sekančią:

ANTANAS VILIMAS
3415 S. LITUANICA AVE., CHICAGO, ILL.

Telefonas — FRONTier 6-1882

AUTOMOBILIŲ TAISYMAS IR GASOLINO STOTIS
Atliekami lyginimo ir darymo darbai. Taisomi motorai, stabdžiai, transmisijos ir t. t. MOBILGAS benzinas, įvairių rūšių alyva, baterijos ir automobiliams dalya. Firestone padangos.

1934 West 59th Street Tel. GROvehill 6-9136
M. CESAS, patyręs auto specialistas

Vestuvių nuotraukos ir augštos rūšies fotografijos mūsų specialybė

PRECIN PHOTO STUDIO

(Incorporated)
EDVARDAS ULAS, sav.

4058 Archer Avenue
Telefonas VIRginia 7-2481

PIGLAI IR SAUGIAI PERKRAUSTAU BALDUS

VIETJOJE IR IS TOLIAU K. EIDUKONIS

Turiu naują didelį sunkvežimį ir apdraudas

3513 W. 91st St. Chicago, Ill.
Tel. PRescott 9-2781

Maskvos knyga apie Lietuvą

JUOZAS LINGIS, Svedija

Svedijoje gyvenę lietuvių rašytojai ir diplomatas Ignas Jurkūnas-Seinius nepaleidžia plunksnos iš rankų, begindamas Lietuvos reikalus skandinavų spaudoje. Jis nepaleidžia nė vienos svarbesnės progos ar tai žodžiu, ar tai raštu priminti švedų visuomenei apie lietuvių darbus Lietuvoje. Švedų dienraštis „Dagens Nyheter“ (VIII.10 d.) nepagailėjo pačios geriausios vietos savo puslapiuose Seinius straipsniui apie neseniai Geo-grafinės leidyklos Maskvoje išleista melagysčių knyga „Litovs kaja SSR“, kurioje rašo komunistai mokslininkai, tarp jų ir pora lietuvių mokslininkų kvilingų. 390 puslapių knygoje tie mokslininkai mėgina duoti ne tik geografinį bei ekonominį krašto vaizdą, bet ir istorinę valstybės raidą. Seinius reaguoja į visus aspektus.

„Jau demografinis pavaizdavimas yra tikrovės perkeitimas, o istorinė raida yra dar labiau persunkta mėginimais pritaikyti pavergtos krašto istoriją sovietų politikos aktualiams reikams“, pradeda savo straipsnį Seinius ir sumini kelias į akis labiausiai duriančias melagystes.

Lietuva, anot tų komunistų mokslininkų, jau IX š. imasi dar rytis valstybės švedų feodalams agresyviai spaudžiant. Šiaip gi iš istorijos bent ligi šiol žinoma, kad tuo laiku feodalizmas vakarų Europoje vargiai ar buvo bepradėjęs kurtis. Skandinaviją gi jis dar labai praskiestoje formoje tepasiekė tik vikingų laikams pasibaigus, apie 12-13 š. Tačiau ne tik vikingai, tada pradėję savo plėšimų žygius, buvo toli pažengę, bet ir Lietuvos ūkininkai, kuriems augštesnės visuomenės santvarka dar buvo svetima, savo rangų ir kilminių būvę lygūs gudams feodalams. Skambūs žodžiai ir galvą apskūti sinonimai, atrodo, užburiamai veikia tuos sovietų mokslininkus.

Tuo tarpu apie tai, kaip Kotrinos II Rusija, susidėjusi su alkanomis Prūsija ir Austrija, nuo latos pūdinėjo Lietuvą-Lenkiją, sudraskė ją į gabalėlius ir pasidalino, kalbama su didžiausiu patosu, kad „broliškos tautos lietuviai ir lenkai pagaliau sudarė jau seniai lauktą sąjungą“. O kad toji „broliškoji sąjunga“ privedė prie 1831, 1863 ir 1905 m. lenkų ir lietuvių sukilimo, apie tai vargiai žodžiu beužsimenama. Kaip niekur nieko tvirtinama, kad Lietuva, būdama carų valdžioje, smarkiai kilo tiek ekonomiškai, tiek kultūriniai. O kaip iš tikrųjų yra buvę, liudija emigracija, tiesiog bėgimas iš Lietuvos, kuris po nepaisėkusių sukilimų darėsi vis didesnis, ypač JAV atsirado nemaža lietuviškų kolonijų. Už 1831 m. sukilimą buvo atsiųsta uždaranč senąjį Vilniaus universitetą, Lietuvos kultūros ir mokslo židinį ir sugriauzant daug istorinių pastatų bei kitų senovės paminklų. Nuslopintas gi antrąjį sukilimą, buvo uždarytos visos mokyklos, uždraustos visos organizacijos, net užmės ūkio ir blaivybės. Buvo uždrausta spausdinti lietuviškas knygas ir laikraščius, kalbėti viešose vietose lietuviškai, net ir pats vardas Lietuva buvo pašalintas iš oficialių raštų, jo neleido vartoti ir rusų spaudoje. Garsiojo „šiaurės vakarų provincijos“, t. y. Lietuvos, general-

gubernatoriaus Muravjovo įsakymas buvo: Rasplastat Lietuvą — nušluoti Lietuvą! Toji priepausta tęsėsi ligi 1904 m. Ir dabar visi tai, kartu su visais kitais rusų „broliškosios meilės“ išreiškimais, laikoma stipriu aktyvu ekonominei ir kultūrinei raidai.

Ant to paties korpaliaus tempiama ir mūsų dienų istorija. Nė žodžio neužsimenama apie žinomą 1917 m. Lenino deklaraciją, pripažįstant tautos pilną apsisprendimo teisę, kuria paskui ir pasinaudojo Suomija, Lenkija, Lietuva, Latvija ir Estija. Tuo tarpu labai išsamiai aprašoma sekanti metalis sudarytoji marionetinė sovietų valdžia Lietuvos teritorijoje, kaip kad buvo įvykę ir šiaurinių Lietuvos kaimynų teritorijose. Žmonės kaip vienas išėjo kovoti su ta raudonąja invazija, ir lietuvių tautos pergalė 1919 m. aiškina priklausiusi nuo vakarų pagalbos. O atsikėlus ir smarkių tempų auganti Lietuva aprašoma kaip „žaliavų apendiksas monopolkapitalistiniams vakarams“. Amerikoniškas, angliškas ir švediškas kapitalas, vargiai pastebėtas krašto ekonominiame gyvenime, sakoma, dominavęs Lietuvoje. Lietuvos kooperacijos dideli laimėjimai, žinomi ir kitur pasaulyje, laikomi nepasisekusių danų ūkininkų kooperacijos pamėgdžiojimu.

Užleidimas karinių bazių sovietams Lietuvos teritorijoje 1939 m. rudenį, sakoma, buvęs „plačiųjų lietuvių masių reikalavimas“, apie kurią, Kremliu neišpasakytai besikubant, nebuvę spėta ne painformuoti anksčiau, negu savitarpio paktas jau buvo įvykęs faktas. Tie „nuauklintieji ir išskankinti“ paskui po devynių mėnesių reikalavę Maskvos „pagalbos“. Apie tos „pagalbos“ rezultatus ciniškai sakoma: „Likvidavus išnaudotojų kraugerių klasę ir laimėjus socializmui, dabar Sovietų Lietuvos gyventojas, kaip ir visoje Sovietų Sąjungoje, sudaro darbininkai, kolūkiečiai ir inteligentija“. Atseit siauriaregė naujai išauginta komunistinė inteligentija.

O kas gi sudarė tą likviduoti skirtą kraugerių klasę? Klausia Seinius. Čia jis švedams skaito tytojams primena Berijos sėbro

NUO UŽSISENĖJUSIŲ SKAUDANČIŲ ŽAIZDŲ IR ATVIRŲ ODOŠ LIGŲ

Tie, kurie kenčia nuo BENU AT-
VIRŲ IR SKAUDANČIŲ ŽAIZDŲ,
negali ramiai sėdėti ir gulėti
miegoti, nes jų užsienėjusių žaizdų
elgeti ir skauda. Kad pašalinti tą
skaudimą ir skaudžius senus at-
virkčius ir skaudžius žaizdus, uždekitė
LEGULO Ointment. Jis gydomo
spatybės palengvina jūsų skaudėji-
mą ir gailete ramiai miegoti nak-
tį. Vartokite jį taip: nuimkite
skaudžius žaizdus ir skaudžius senus at-
virkčius ligos vadinamos PSORIA-
SIS. Taip pat pašalina peršėjimą ligos
vadinamos ATHELETE'S FOOT, su-
stabdė džiovinimą odos ir peršėjimą
aripirkių. Yra tinkama vartoti nuo
HISTANDOS, suskilusios odos dedri-
nių, odos išbėrimų ir t. t. taip pat
ankama vartoti vaikūdiams, kada pa-
sirodo skaudus išbėrimas nuo vysty-
sių. Jį yra geras gyduolis nuo iš-
viršinių odos ligų. Le-
gulo Ointment yra
parduodama po 75
ct., \$1.25, ir \$3.50.
Pirkite vaistinėse Chi-
cagoje ir apylinkėse—
Milwaukee, Wis., Ga-
rry, Ind., Detroit, Mi-
chigan arba rašyti-
ce ir atsiųskite Mo-
ney order!

LEGULO, Department D.
5618 W. Eddy St. Chicago 34, Ill

pulkininko, dabar generolo ir saugumo viršininko Serovo 1940 m. lapkričio mėn. „Instrukcija deportuoti sovietams nepalankių lietuvių, latvių ir estų tautų e-
lementui“. Čia tam nepalankiam elementui priklauso — Seinius to-
litin pabrėžia — uždarytųjų poli-
tinių partijų, tiek miestiečių, tiek socialdemokratų, narių ir jų artimieji, buvę ankstyvesniųjų seimų nariai, buvę vyriausybės nariai, karininkai ir valdininkai, mokytojai ir kunigai, pramonininkai, kultūr. bei ekonominio organizacijų vadovai, žodžiu, visi civilizuotos visuomenės aktyvūs asmenys.

Knygoje nuolatos sakoma, kad šių dienų lietuviškoji kultūra savo forma esanti tautinė, o turiniu socialistinė, atseit so-
vietiška. „O ką tautai reikšia?“
vėl klausia Seinius. „O gi — iš
likusių lietuvių išplėsti jų šimt-
mečiais ugdytą vakarietiškosios
kultūros turinį ir pripildyti jį
vienos krypties mase, suside-
danti iš mėslo, slaviško prisige-
rinimo, veidmaniškumo, neapy-
kantos tiesai, neapykantos pa-
čiam žmogui. Iki pavyks jiems
tai, tai pavyks jiems nušluoti
ir vardus: Lietuva, Latvija, Es-
tija, Lenkija. Tačiau reikia labai
abėjoti, ar jiems tai pavyks. Se-
nų kultūra stipriai įsiaknijusi
žmonėse, be to rusus žmonės
jau nuo seno pažįsta, jų nie-
šingi darbai paliko neišdildomų
pėdsakų. Atrodo, kad greičiau
pavyks bolševikams ir jų va-
dams vienas kitą paskersti“.

Lietuvių komunistinė spauda
neperseniai pranešė, kad moki-
niai lietuvių mokyklose šiemet
nebus kviočiami iš Sovietų Są-
jungos istorijos — šis dalykas
dabar rašomas iš naujo. „Lai-
kų ne tik iš naujo perrašyti vi-
są Sovietų istoriją, bet ir išpirk-
ti visus sovietų nusikaltimus ir
baigti vidaus karą tiek su pa-
vergtomis tautomis, tiek su sa-
vais piliečiais“, baigia Seinius
savo išsamų straipsnį.

Šis straipsnis paskui buvo pa-
naudotas švedų dienraščių kai-
po pavyzdys iš Lietuvos kome-
tuojant švedų karinio laivyno
apsilankymą Rygoje.

AUDYKLA JUOSTA

Sav. Kazys Prišmantas
1805 West 46 Street
Chicago 9, Ill.

Tel.: Lafayette 3-3085

Gamina juostas, takelius, juostele-
pagalves vardinę, gaminio ir kitų
preių dovanoms.

IS ARTI IR TOLI BALDU
PERKRAUSTYMAS
Naujos specialios didelės
konkrečios su pilna ap-
drauda. Pigus ir sažiningas
patarimas.
R. SERENAS
4546 S. Wood St., Chicago 9,
Illinois, tel. VI 7-2972

KRONIKA

● Hollywoodo lietuviškie latvių
spaudoje. Vienas iš stipriausių
latvių rašytojų Anslava Egliš
latvių laikraštyje „Laika“ rugp.
25 d. įdėjo straipsnį apie lietu-
vaite filmų aktorę Rūtą Kilmo-
nytę-Lec. Su ja latvių rašytoja
supažindino Algirdas Gustaitis.
Egliš augštai vertina Kilmonytę-
Lec, pa žymi, kad nors ji Kana-
doje gimusi ir Lietuvos nema-
čiusi, bet puikai lietuviškai kal-
ba ir visur pažymi esanti lietu-
vaite. Straipsnis papuoštas dide-
le nuotrauka: Rūta Kilmonytė
Eglišiui ir Gustaičiui rodo ame-
rikonų spaudos iškarpa apie ją.
Rūtą Kilmonytę Eglišiui laiko pa
vyzdžiu latvių jaunimui ir cituo-
ja jos žodžius, kai ji buvo ver-
čiama keisti savo pavardę į Lec.
Jai norėjo pristesti anglišką ir
pirma vardą — Ruth, bet ji iš-
sikovojo, kad būtų Rūta, „nes
tada visi klausia, kas tai per
vardas, o aš turiu geriausią pro-

gą, pasakyti, kad tai lietuviš-
kas vardas, nes ir aš esu lietu-
vaite“.

Pažymėtina, kad dar šių me-
tų pradžioje Egliš „Latvių
Žurnals“ laikraštyje net per ke-
lius puslapius rašė apie Holly-
woode dirbančius lietuvius.

● Vytas Raveičius šią va-
sarą parašė savo Penktą sim-
foniją, trijų dalių. Partitura su-
daro 103 puslapius ir jau atli-
duota orkestro balsams kopijuoti.

Be to — šią vasarą sukūrė
porą stambesnių veikalų pianui
ir dabar rašo savo ketvirtą sty-
gų kvartetą, trijų dalių.

MOVING

A. BENIULIS atlieka įvairius
perkraustymus ir pervedimus
iš tolimų ir artimų atstumų.
Tel. BL 7-7075 arba
PE 8-9842

SKIP'S SELF SERVICE Liquor Store

5515 SOUTH DAMEN AVENUE

ALL PHONES — WALBROOK 5-8202

RUGSĖJO MĖN. 6, 7, 8 DIENOM

REMY MARTIN COGNAC	Fifth	\$5.89
DUREL IMPORTED FRENCH BRANDY	Fifth	\$3.29
ILE DE FRANCE, Napoleon Cognac,	Fifth	\$3.79
GRAIN ALCOHOL, 190 PROOF	USF Fifth	\$4.89
IMPORTED RED OR WHITE BORDEAUX WINES	Fifth	69c
KHAFIA WINE	Fifth	\$1.69
MARQUITA IMPORTED PORT WINE	Fifth	\$1.29
SCHENLEY or HANNAH & HOGG GIN,	Fifth	\$2.69
CINZANO VERMOUTH		
Sweet or Dry	Fifth	\$1.39
WURZBURGER, IMPORTED BEER		
Case of 24 bottles	Case	\$7.50

MOVING
ADDAUSTAS PERKRAUSTYMAS
IS TOLI IR ARTI
NAUJI DIDELI TRUKAI—NAUJIAUSI KRAUSTYMO IRANKIAI
ILGŲ METŲ PATYRIMAS—PIGUS IR SAŽINGAS PATARIMAS
JUOZAS NAUJOKAITIS
2022 W. 69 St. CHICAGO 36, ILL. Tel. WALBROOK 5-9209

MUTUAL FEDERAL SAVINGS REKORDAS...

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų ši bendrovė pergyveno karus, ekonomines depresijas, paniką ir krizę ir savo taupytojams išmokėjo kiekvieną sutau-
pytą dolerį.
- Augštns dividendus išmokėjo visada be per-
stojimo.
- Partraukime jūsų pinigus iš kitur, jei sta-
čite savo banko knygtę.
- Pinigams padėti nereikia vadinėti.
Jūs galite pasiųsti paštą.
Mes apmokėsime pašto išlaidas.

PRADERKITE TAUPYTI SIANDIEN!

2202 W. Cermak Rd., Chicago 8, Ill.

Phone VI 7-7747

JOHN J. KAZANAUSKAS, Pres.

Chartered & Supervised by the United States Government

Ištaigos VALANDOS: Kasdien nuo 9-tos ryto iki 5 val. po pietų. Ketvirtadienis nuo 9-tos valandos
ryto iki 8 val. vakaro. Šeštadienis nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų. Trečiadienis visai neatsidaro

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI

Didžiulis, Vasaros Sezono, Baldų

IŠPARDAVIMAS

Sutaupykite nuo 20% iki 60%!

Išmokėjimai 24 mėnesiams, be finansų kompanijų

SVEČIŲ KAMBARIO BALDAI

Už \$69.00 parduodamos studio catch pas mus \$39.00
Už \$99.00 parduodamos sofos, nakčiai miega-
mos, pas mus tik \$69.00
Už \$150. parduodamos 3 dalių sofa, kėdė ir oto-
man, nakčiai 2 patogios lovos, pas mus tik \$119.00
Už \$200.00 parduodamos sofos su kėde, nylon,
ar vilnos apmušimu, naujais spalvų,
pas mus tik \$149.00
Už \$250.00 parduodama sofa ir fotelis nylon
ar vilna, naujo stiliaus, pas mus \$199.00
Už \$300.00 parduodami sofa ir du foteliai eu-
ropiečių skonio, pas mus \$249.00
Už \$500.00 parduodami setai Karpen, Pullman,
Nautbome, pas mus \$399.00

MIEGAMŲJŲ KAMBARIŲ BALDAI

Už \$30.00 parduodami sprinkštiniai matracai
įvairių firmų ir dydžių, pas mus \$19.00
Už \$50.00 Simmons, Columbia, Burton Dixie,
Sealey matracai, pas mus \$39.00
Už \$150.00 parduodami ažuolo ar riešuto mie-
gamieji su šlifutu veidrodžiu, pas mus \$99.00
Už \$200.00 parduodami 5 dalių puikūs ažuolo
miegamieji, pas mus tik \$149.00
Už \$350.00 parduodami raudono medžio 5
dalių miegamieji, pas mus \$249.00
Už \$500.00 Brazilijos 5 dalių raudono me-
džio miegamieji su 2 lovom, pas mus tik \$349.00
Už \$750.00 Švedijos kietmedžio 5 dalių mie-
gamieji, didesniems kambariam pas mus \$499.00

SALDYTUVAI — PEČIAI

Už \$200.00 parduodami 8 cub. šaldytuvai par-
celano vidumi, pas mus tik \$169.00
Už \$250.00 parduodami 9—10 cub. šaldytuvai
visų firmų, Westinghouse, Norge, Kelvina-
tor, G-E, Frididaire, pas mus tik \$199.00
Už \$530.00 13½ cub. dvim durim šaldytu-
vai, pas mus tik \$415.00
Už \$120.00 parduodami virimui pečiai, pas
mus tik \$85.00
Už \$160.00 parduodami parcelano virimui pe-
čiai, nedūžtamo parcelano, pas mus tik \$129.00
Už \$200.00 parduodami automatiški pečiai su
su dviem kepimo pečiais \$169.00
Sildymui Moore, Siegler gazo pečiai \$99.00

VALGOMŲJŲ KAMBARIŲ IR VIRTUVIŲ STALAI

Už \$69.00 5 dalių fornica virtuvės stalas par-
duodamas, pas mus tik \$49.00
Už \$100.00 5 dalių fornica stalai, įvairiausių
spalvų, pas mus \$69.00
Už \$150.00 parduodami 7 dalių fornica stalai,
pas mus tik \$119.00
Už \$150. parduodami 5 dalių valgomojo kamb.
baldai, ažuolo, riešuto ar raud. medžio, \$119.00
Už \$300.00 parduodami 7 dalių valgomieji, rie-
šuto ar ažuolo, pas mus tik \$200.00
Už \$500.00 parduodami 9 dalių valgomieji 57
metų stiliaus, pas mus \$395.00

KNYGOM SPINTOS — RASOMIEJI STALAI

Už \$29.00 parduodamos ažuolo ar riešuto me-
džio knygom spintos, pas mus tik \$19.00
Už \$39.00 parduodamos stiklo durim knygų
spintos, pas mus \$29.00
Už \$59.00 stiklo durim knygoms spintos 36"
pločio, dabar pas mus \$39.00
Už \$29.00 parduodami rašomieji stalai, tik \$19.00
Už \$49.00 parduodami ažuolo rašomi stalai,
pas mus \$39.00
Už \$120.00 parduodami rašomi stalai europie-
tiško dydžio, tik \$89.00
Linoleum 9x12, įvairių spalvų, tik \$6.50

TELEVIZIJOS APARATAI

Visų Amerikos fabrikų RCA, Admiral, Dumont,
Traveler, Westinghouse, G-E. ir kitų: 17 inų
ažuolo ar mahogany \$99.00
21 inų parduodami už \$300.00, pas mus tik \$129.00
21 inų TV visų firmų ažuolo ar raudono me-
džio tiktai \$229.00
Kavos staliukai ažuolo ar riešuto medžio po \$6.50

Lietuvių Prekybos Namuose visos prekės
be sugadinimų ar brokų.

FURNITURE CENTER, INC.

3224 So. Halsted St. Victory 2-4226

Išmonė atidaryta: Firm., ketv. 9-9:30; kit. dienom 9-6; sek. 10-5.

Mes
mokame
Aukštą
Dividendą

MIDLAND

Savings and Loan
Association

4038 Archer Avenue Tel. LA3-6719

AUGUST SALDUKAS Prezidentas

PER 40 METŲ
VISŲ LIETUVIŠKŲ
KOLONIJŲ
SAUGIAUSIA IR
PILNINGIAUSIA
TAUPYMO
BENDROVĖ

Tolstojaus Karas ir taika

Naujo filmo premjera

JUOZAS KARIBUTAS, Los Angeles

Hollywoodo Paramount teatre įvyko naujo garsaus filmo — Tolstojaus „Karas ir taika“ (Peace and War) sutiktuvės-premjera.

Filmui, kuriems ruošiamos premjeros, yra priskaitomi prie pačių geriausių. Daugiausiai istoriniai filmai, kaip tai: „Helen of Troy“. I premjeras iokių biuletenu nenuarduodama. Yra tik kviešti svečiai. Ne visada į jas kviečiamas ir diplomatinis kormusas. Po to dar atskirai kviečiamiesiems būna ir balius. Baliai, kaip ir premjera, suruošia pati studija. Iš premjeros ir balių vyksta daugiausiai kvieštieji aktorai, režisoriai, direktoriai ir šiaip dar keletas pašaliniai.

Žvaigždės ir publika

Publika rinkosi iš anksto. Tarnai sušilę lakstė ir iš privačių iančiųjų automobilių padėjo išlipti ponioms, naidami mažinas pastatyti. Išlipus iš automobilio čia pasitinka tūkstančiai akių. Čia laukia jau nuo nat rvyto pilni šilgatyviai smalsuoliai. Kad jie nesimaišytų kur nereikia, užtvirti stora virve ir policijos saugomi. Atvažiavus kokiame garsiam aktoriui — jie šaukia jo vardą ir kelia triukšmą. Juo garsesnė žvaigždė, tuo didesnis triukšmas.

Vakaras šiltas ir gražieji brangūs kailiai nešami ant rankų. Pirmieji atvyksta mažieji aktoriai. Toliau: štai Tony Curtis su žmona, kuri baltą brangų kailį bando vis sukli ant rankos ir plaukus nusidažiusi sidabro spalva. Abu jie šypsosi iki ausų, kai jiems smalsuoliai kelia ovacijas. Viena iš šiame filme vyriausią rolę vaidinanti aktorė, Audrey Hepburn-Nataša, įsitraukusi į aukštinę rožmė puošiamą ilgą tinklo suknią, o ant viršaus auksinis tinklo palas, vos žemės nesiekia. Jos plaukuose žvilga deimantinė saga ir ilgoką kaklą puošia brangūs perlai. Ji atrodo beveik dar vaikas, nors jau pajėgia suvaidinti damą.

Bob Stack įsivilkęs į baltą švarką, lyg jaunikis, vedasi savo vos prieš keletą mėn. vestą jauną gražuolę. Visų nusiteimimui, vėliausiai pasirodė ir autoritarius duktė-Aleksandra Tolstoj. Ją atlydėjo to filmo režisoriaus italas Dino De Laurentiis su žmona Sylvana Mangano. Tai garsioji italų aktorė, kuri išsivaizdos labai panaši į čigonę. Jos apsiirngimas patraukė visų dėmesį: tai kažkas panašaus į kinišką gėlėtą rytinį apsiaustą. Ant to apsiausto didelis gėlėtas šalikas. Jos plaukai taip ištempti, su perskyrimu per vidurį, kad atrodo jog tai labai mažų vielų perukas. Ji — lyg mumija; visą laiką vienoda, ir net šypsenos visą vakarą neparodė.

Šį vakarą visų stebėjimo centru buvo ponis Aleksandra Tolstoj. Apsirengusi juoda kuklia suknele, papuošta mažų juodų išsiuvinėjimu. Apie 65 metų amžiaus. Didikės išvaizdos ir elgesio. Be jokių tuščių blizgučių ir be auskarų, o tik ant kaklo su maža sidabro grandinėle, kuri laiko tamų safrą. Jos plaukai neraityti, bet sutaisyti patraukliai ir gražiai. Kaip ir reikėjo laukti, ją apstojo eilė fotografų ir blykčiojo šviesos gal gėrą pusvalandį. Visi jos gestai rodė esant didelio išsilavinimo asmenybę. Kitą dieną vietos laikraščiuose buvo gausiai talpinama jos nuotraukos ir apie ją aprašymai.

Filmą atidarė p-nia Tolstoj I gėlėmis papuoštą sceną prieš pradėdant leisti filmą buvo publikai pristatyta p. A. Tolstoj. Ją supė rusvos šviesos ratas, kada ji pasirodė scenoje. Prieš pristatant buvo apžvelgta jos gyvenimo istorija: ji buvo komunistų net penkis kartus

areštuota ir vieną kartą kalinta. Ją pasitiko ilgas plojimų audas, kada ji labai santūriai lenkėsi prie mikrofono. Ji laisvai, kad ir labai lauztu akcentu, prabilo:

— Ponios ir ponai, aš atvykau čia į šią premjerą su dideliu džiaugsmu, kad ši mano tėvo istorija bus rodoma ekrane. Jūs pamatysite senąją Rusiją. Jūs pažinsite ją, kada ji buvo dar laisva nuo komunistų ūrdų (plojimas). Man nėra galimybės čia atpasakoti visą rusų tautos varą, kuri ji dabartiniu metu kenčia komunistų pavergtė. Aš tikiu ir džiaugiuosi, kad šį vakarą galėsite matyti rusų tautą, kada ji buvo turtinga ir savąja kultūra galėjo didžiulėti. Tikiu, kad tas mus labiau suartins, jūs būsite aktyvūs ta dabartinę Geležinę Uždangą lauziant ir rusų tautą vaduojiant iš priespaudos (didelis plojimas).

Nežinia dėlko Tolstojaus duklė užmiršo apie kitas pavergtas tautas. Toliau tešė:

— Aš dėkoju tiems, kurie savo darbu prie šio filmo prisidėjo.

Čia ji išvardijo režisoriaus, direktoriaus ir artistus. Pabaigoje su didžiu pakeltu balsu dar pridūrė:

— Aš tikiu, kad mes vienin-gai dirbsim, nugalėsime tą baisųjį komunizmą ir Rusija vėl laisvą tautų tarpe (didžiausias plojimai).

Čia tai įteikė didelę puokštę baltų krizantemų. Publika išklauzė jos kalbos su dideliu pritarimu jos žodžiams ir plojimu ją nulydėjo grįžtant į savo vietą.

Filmas

Mums jau yra žinoma anas devyniolikto šimtmečio pradžios karas tarp rusų ir Prancūzijos, kada Napoleonas, nužygiavęs į Maskvą, rado ją tuščią. Jo pykčiui nebuvo ribų. Maskva liepsnojo. Kraštas išnaikintas ir ištirtas. Vėliau — tragiškas prancūzų pasitraukimas. Gerokai dar prieš karą parodomas rusų aristokratijos gyvenimas tikrai sužavė ne vieną žiūrovą. Gaila, kad režisoriaus, būdamas italas, nesugebėjo sukurti rusų aristokratų tipų. Jo parinktieji aktoriai veik visi tamsūs, ir žiūrovas, pažindamas rusų tautą, jos papročius ir jų charakterį, labai nusivils. Gal kiek daugiau rusiškąjį tipą sukūrė Audrey Hepburn-Nataša. Jos vaidyba susilaukė daugiausiai plojimų.

Neblogas ir Henry Fondas Pierre Bezukhov, gal dar motina Lea Seidl. Kiti — silpniai. Yra scenų, kurios buvo galima padaryti daug įdomesnės ir rusiškesnės. Labai pasigستا ryškesni rusiškų dainų, kurios būtų sužavėjusios ne vieną žiūrovą. Filmas turi ir labai gražių, gerų momentų. Tik gal kiek perilgas, nes pusketvirtos valandos laiko jau perdaug, ir tai jau tēsi publikoje. Pavėluotai pradėjus ir su kalbomis — viso užsities ilgiau keturių val. laiko Pabaiga — perdaug tragiška, kada prancūzų kariai, apleidami kraštą, žūsta pusnyuose, su šalia ir iškrenta. Belaisviai dar

Vytauto Augustino Lietuvos Vaizdų Albumas LIETUVA

yra geriausia dovana visokioms progoms. Albumo vaizdai kalba apie Lietuvą visiems suprantama kalba todėl jis tinka visiems, kas koks kalba bekalbėti.

Albumas Lietuva yra gražiausia dovana Kiekvienam verta šį gražų leidinį padėm įsigyti ir kitam dovanoti. Išleido ATEITIS. Jį galima gauti: Kaina 6 dol. ATEITIS administracijos 916 Wolloughby Ave. BROOKLYN 21, N. Y.

Rašytojas Arthur Miller Iš Anglijos atvykęs svečiuotis į JAV

vis varomi ir šaudomi tie, kurie nebegali toliau žygiuoti. Toks realus vaizdas anų dienų primena ir šių dienų komunistų kankinamus žmones, ir tai mūsų lietuvių žiūrovą tikrai sukrės pasibaisėjimo banga. Nežiūrint to, filmas neturi žiaurių ano karo nuogybių ir už tai tinkamas žiūrėti tiek vaikams, tiek ir suaugusiems. Jame žiūrovas ras gražios švelnios muzikos, stebės didelę anų dienų aristokratų prabangą, matys mielių ir gražių meilės scenų. Jau vien dėl labai mielo sukurto Natašos tipo filmas vertas pamatyti ir pasigėrėti. Žavėtinų scenų filmas turi tikrai nemaža.

Šiam filmui programos buvo perdaug kuklios, bet jose į likti dėtas Tolstojaus dukters atsisaukimas tikrai labai reikšminas. Jos atsisaukimas buvo vienos antikomunistų baltųjų rusų organizacijos vardu. Jis bylojo apie vergiją už Geležinės Uždangos ir jų pastangas pabėgusiems padėti. Taigi, garsusis veikalas „Karas ir taika“ išėjo su didele prieškomunistine pompa, ir ta nuopelnas ponios Aleksandros Tolstoj, kuri suprato reikalo svarbumą ir tam padarė pastangų. Tai jau buvo ne eilinis dalykas, ir kaip tik Hollywoodui labai į sveikatą.

Balius

Nuvykę į iškilmingąjį balių, radome ir miesto mērą. Kada jau visi susirinko, jis tarė atidarymo žodį ir išgėrė tostą už naująjį filmą „Karas ir taika“. Šalia jo stovėjo ir Aleksandra Tolstoj, kuri po trumpos kalbos pradėjo pirmąjį šokį su miesto mēru. Tai reikė, kad linksmoji dalis jau pradėta ir niekam nebėra reikalo varžytis. Buvo linksminama su tam tikru žaviu iškilmingumu ir riba.

Per tą linksmąją dalį prabangioje salėje teko susitikti ir p. Tolstoj. Pirmiausiai jai padėkojau už tokią reikšmingą kalbą atidarant premjerą. Gavau progos priminti, kad ir mūsų Lietuva dabar yra po ta pačia priespauda, kurią neša rusų tauta. — Žinau, — kalbėjo ji, —

THE FOREIGN PARCEL SERVICE OF HEL & TAD. WOZNAK PRANEŠIMAS — siunčiame

jūsų pačių supakuotus siuntinius ir visus kraštus už Geležinės Uždangos: į Lietuvą, Latviją, Estiją ir t. t. Pristatoma laike 6 iki 8 savaitių su pilna garantija, ir kvitas grąžinamas su parašu. Jūs esate užtikrinti greičiausiu bei mandagiausiu patarnavimu. 1152 N. ASHLAND AVE., Chicago 22, Ill. BRUNSWICK 8-9384

ANGLŲ KALBOS PAMOKOS

K. GINEITIS 6402 S. Fairfield Ave., Chicago 29 Tel. HEmlack 4-8037 VERTIMAI - PILIETYS-LAISKAI duoda pamokas. Prieš karą baigęs Chicago universitetą. 1 dol. 25 ct. val. — privačios. (8-klas augštas, durys po kairė, art 62-klas gatvės ir California Ave.)

Lietuva ir daug kitų tautų. Su-prantama, aš nieko plačiau negalėjau paliesti, nes čia viskas rišasi su statomu veikalu. Mes, baltieji rusai, sielojamės ir norime, kad dabartinė komunistų vergija kristų. Mes norime visoms tautoms laisvės.

— Kaip tamstai atrodo, ar — ir čia, nebaigus klausimo, prie mūsų prisitartinio studijos direktorius su ponia ir paprašė nu-eiti prie bufeto. Panelė Tolstoj labai apgailestavo, kad mūsų pasikalbėjimą nutraukė ir pageidavo dar susitikti, nors vėliau nebeteko jos matyti.

Šampano ir šokių buvo pagauti visi. Sukosi frakai ir uodegos tos suknios. Valsai ir tango nesiliovė plaukę toje taip prabangiškoje aplinkoje. Čia galėjai sutikti ir italų, vokiečių, prancūzų, anglų, švedų, japonų, kinų aktorių. Kalbų mišinys, nuotaila ir tostai, nors rimtumas buvo išlaikytas ir tada, kada vyresnio amžiaus ir augstesnieji žmonės buvo išvykę. Kultūrin-

Kultūrinė kronika

• Amerikos Lietuvių Dailininkų s-gos valdybos komisija lankėsi pas g. š. P. Marijos parapijos Marquette Parke kleboną kan. J. Paškauską. Komisija buvo maloniai priimta ir buvo bendrai aptarta bažnyčios vidaus dekoravimo darbai.

Klebonas palankiai pritarė komisijos pasiūlymui, kad: 1 — visi meno darbai būtų pavestti atlikti tik lietuviams meno kūrėjams, o ne svetimaudams, 2 — ateities meno darbams atlikti būtų skelbiami konkursai, kad visi lietuvių kūrėjai galėtų dalyvauti ir iš jų darbų atrinkti geriausio meno kūrinių bažnyčiai.

3 — tiems meno kūriniams atrinkti būtų sudaryta jūry komisija iš specialistų, klebono ir bendruomenės atstovo. Yra džiuginantis reiškinys, kad minėtų pagrindinių principų įgyvendinimą nuosirdžiai palaiko mūsų lietuviško meno globėjas ir rėmėjas kan. J. Paškauskas.

PAGELBĖKITE ARTIMIESIEMS UŽ GELEŽINĖS UŽDANGOS

Atsidarė nauja įstaiga pagelbėti saviesiems pasiūsti siuntinius į Lietuvą, esantiems Sibire ir kitose Rusijos vietose.

Viską apmokate vietoje (muitą ir persiuntimo išlaidas) ir Jūsų artimiesiems nieko nereikės mokėti. Pristatymas yra garantuotas ir greitas, 5-6 savaitės. Galima siųsti naujus ir dėvėtus daiktus ir vaistus.

UNITED OVERSEAS PARCEL SERVICE

1263 N. Paulina St., Chicago 22, Ill. Tel. HU 6-3353

Asmenys, kurie gyvena toliau ir negali asmeniškai atvykti, gali pasiūsti siuntinius paštu su adresu, kam ir kur reikia pasiūsti, mes apkačiuosime, kiek kainuos muitas ir persiuntimo išlaidos, ir jums pasiūsimės sąskaitą. Siųskite augščiau nurodytu adresu.

Raštinė atidaryta nuo 10 val. ryto iki 6 val. vakaro. Pirmadieniais ir Ketvirtadieniais nuo 10 val. ryto iki 9 val. vakaro.

PALATINE BARGAIN BASEMENT

Tose pat patalpose yra pagarsėjęs „Palatine Bargain Basement“, kuriame yra milžiniškas pasirinkimas visokių rūšių medžiagų ir medžiagų liekanų už nepaprastai žemas kainas vyry ir moterų kostiumams ir kitokiems rūbams. Taip pat yra didelis pasirinkimas įvairių medžiagų liekanų, kurios tinka ir pasiuntimui į užsienį ir savam naudojimui namuose.

Užvažiokite pamatyti ir jūs įsitikinsite, kad pas mus yra didžiausias pasirinkimas ir žemiausios kainos.

UŽ LIETUVOS LAISVĘ KOVOT

dar nepervėlu. Agituot ir reikalauj, kad maskoliai kraustytus lauk iš Lietuvos — tai visų gerų lietuvių pareiga. Rašant laiškus visad vartokite antikomunistinius vokus.

40 įvairių vokų \$1.00 Užsakymus ir pinigus siųskite: DRAUGAS 2334 So. Oakley Ave. Chicago 8, Illinois

Šią programą paruošė Amerikos Lietuvių Dailininkų s-gos komisija: prof. dail. Ad. Varnas, dail. J. Paukštienė-Dobkevičiūtė ir dail. Vl. Vaitekūnas. siekti.

Zmonės mūsų dorybes vertina pagal vaisius, kokius jos atneša, Dievas jas vertina, pagal pastangas, kokių reikėjo jas pa-
— Holnstein

AR NORITE BŪTI KUNIGAIS?

Tėvų Marijonų Kongregacija, a. a. Arkivyskupo Matulevičiaus, MIC, atgaivinta, kviečia pas save kandidatus į kunigus. Tėvai Marijonai darbuojasi Amerikos lietuvių tarpe: Dievui leidžiant jie darbuosis ir Lietuvoje: jie veda mokyklas, redaguoja laikraščius: skelbia misijas. Pasiūskite Dievo tarnybą: darbuokitės po Panelės Švenčiausios vėliava: stokitės į Tėvų Marijonų Kongregaciją: rašykite novicijai vedėjui. Laikite pažymėkite kiek mokslo baigėte, kiek amžiaus ir koks sveikatos stovis. Laikite atsiųskite žemiau paduotą adresą.

AR NORITE BŪTI BROLIAIS VIENUOLIAIS?

Marijonų Kongregacija kviečia pas save kandidatus į brolius, kurie dirbtų įvairius vienuolių darbus mokyklose, spaustuvėse, raštinėse, bažnyčiose ir kitur. Labai pagelbėjami mokę kokią amatą. Norintiems pramokti kokią amatą bus sudaryta proga. Paaugokite savo jėgas, gyvenimą ir sveikatą Dievui ir Panelė Švenčiausios. Tapkite Broliais Marijonais. Susirašykite su novicijato vedėju: pažymėkite amžių, sveikatos stovį ir užbaigtus mokslus.

MASTER OF NOVICES, MARIAN HILLS SEMINARY, CLARENDON HILLS, ILLINOIS

K. GASIŪNAS SIUVEJAS

MOTERŲ ROBU

Prima moteriškų kostiumų ir patų užsakymus. Iš įvairių kailių užsakyti paltai duodami išmokėjimui. Jie toli pralenkia savo kokybę gatavus ir pigiau kainuoja.

6715 SOUTH MARSHFIELD AVENUE

Chicago 36, Illinois . . . Tel. REpublic 7-6329

NELAUKIT, nes rytoj jau gali būti pervėlu!

Jei norite užsitikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilius ar šiaip ką apdrausti, reikalaukite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Nelaimė išties neturėsite jokių nemalonių.

GENERALINIAI AGENTAI šių kompanijų: AMERICAN AUTOMOBILE INSURANCE COMPANY AMERICAN BONDING COMPANY AMERICAN INDEMNITY COMPANY DUBUQUE FIRE & MARINE INSURANCE COMPANY FIREMAN'S FUND INSURANCE COMPANY FIREMAN'S INDEMNITY COMPANY INDUSTRIAL INSURANCE COMPANY MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO. PACIFIC NATIONAL FIRE INSURANCE COMPANY PEARL ASSURANCE COMPANY RELIANCE INSURANCE COMPANY UNIVERSAL INSURANCE COMPANY WESTERN FIRE INSURANCE COMPANY WESTERN CASUALTY & SURETY COMPANY

"Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters"

O'MALLEY and McKAY, Inc.

222 W. Adams St. Room 800

Telefonas CEntral 6-5206

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Siunčiame dėvėtus ir naujus drabužius, medžiagas, vaistus ir maisto produktus. Senus ir naujus daiktus priimame ofise.

Galima siųsti ir paštu.

Visi siuntiniai siunčiami su jau apmokėtu muitu ir pristatymas garantuojamas REIKALAUKITE KATALOGŲ

Taip pat siunčiame daiktus užsakomus Anglijoje. Siuntiniai pristatomi gavėjui 5-6 savaitių bėgyje.

T. KUCZEWSKI & COMPANY

4102 Archer Ave. Tel. FRontier 6-6399

Ofisas atdarys: Nuo pirmadienį iki šeštadienį, nuo 9 v. ryto iki 8 v. v.

SVARBUS PRANEŠIMAS MŪSŲ TAUPYTOJAMS

2%

Du nuosimčių mokėsime už taupymo indėlius (savings accounts) pradedant Liepos 1 d., 1956 m.

Visi indėliai iki \$10,000.00 apdrausti Federal Deposits Insurance Corporation.

METROPOLITAN STATE BANK

2201 West Cermak Road

Chicago 8, Illinois Tel.: Virginia 7-6430

JĖZUITŲ ĮNAŠAS MOKSLUI

PROF. A. LIUIMA, Italija

(Tęsinys iš rugsėjo 1 d.)

Net įkūrus ir popiežiumi patvirtinus jėzuitų ordiną 1540 metais, studijų ir mokslo klausimas visiškai nekeliamas. Kandidatai į jėzuitus atėdavo jau baigę universitetą arba net ir išgar sėję mokslo žmonės. Jaunuosius kandidatus, tik išimties keliu paruošdavo namie, paprastai juos šv. Ignacas siųsdavo mokslintis į garsiuosius to meto universitetus. Taip 1540 metais, vos įsteigus jėzuitų ordiną, pasiuntė šv. Ignacas būrelį jaunų kandidatų studijuoti į Paryžių, kitą būrelį 1541 metais į Paduvą (Italijoje), 1542 metais į Liuvėno universitetą (Belgijoje) ir į Koimbros universitetą (Portugalijoje), kur jie bendrai gyvendami sudarydavo tarytum kolegiją, kuri drauge buvo ir naujojo mokslo kūrėjų. Dėl šitų studentų pavyzdžio ir jų pažangumo studijose greit susidomėta šitomis "kolegijomis" ir pradėta į jas prašyti pasauliečių studentų. Tokiu būdu jos pasidarė mišrios. Pirmoji tokia mišri kolegija, rodos, bus Gandijos (Ispanijoje), įsteigta 1546 metais. Kita panaši kolegija buvo įsteigta 1548 metais Mesinoje (Italijoje) Jeronimo Nadal rūpesčiu, bendradarbiaujant šv. Petriui Kanizijui, Andriejui Fruzijui (Des Freux) ir kitiems.

Vienas iš didžiųjų šv. Ignaco kūrinį. Matydami didelį pasiekimą ir ypatingai gražiausius vaisius, kuriuos davė Mesinos kolegija, šv. Ignacas greit perprato kolegijų ir universitetų, apskritai auklėjimo ir mokslo lemiantį vaidmenį tautos moralės pakėlime, tikrosios religijos platinime ir dvasinio gyvenimo pagilime. Nuo to meto pradėjo jis projektuoti įsteigti Romoje, katalikybės centre, kolegijų universitetą, kuris turėtų geriausius profesorius ir sultelktų geriausius visų tautų studentus, mokslo gi požiūgiu ne tik priilygtų kitiems pasaulinio garso universitetams, bet ir atnaujintų teologines studijas, universitetą, kuris mokslo ir dorybių pa vyzdžiui šviestų visoms kitoms kolegijoms ir universitetams, bū tų tikroji Šventojo Miesto pažiba ir nepakeičiamas Bažnyčios ramstis.

1549 metų liepos mėnesį jo planai jau buvo subrendę. Trūko tik taktiniai išteklių. Tiesa, netrūko pažadų, tik niekas nesiskubino jų pildyti. Į pagalbą atėjo Gandijos kunigaikštis ir Katalonijos vice-karalius, popiežiaus Aleksandro VI giminaitis, būsimasis šventasis ir jėzuitų generalinis viršininkas, Pranciškus Borgijas. Jis, likęs našlys, jau buvo apsisprendęs stoti į jėzuitus ir tik laukė patogios progos. Pasinaudodamas 1550 metų jubilėjumi, Pranciškus Borgijas atvyko į Romą. Dar už Romos sutiko jį imperatoriaus Karolio V ambasadorius Jokūbas Hurtado de Mendoza, kunigaikštis Colonna, kiti didikai ir popiežiaus pasiuntiniai, kurie pasiūlė jam popiežiaus vardu Borgijaus apartamentus Vatikane. Tačiau jis, padėkojęs, visų dideliu nustebimui, apsigyveno pas jėzuitus.

Netik pats Borgijas paliko Ignacui 4430 auksinų, bet išrūpino iš imperatoriaus Karolio V

metinę sumą 1500 dukatų, o iš savo sūnų Karolio ir Jono kasmet auką po 500 auksinų. Gavęs šitą medžiagą, paramą, Ignacas jau sekančių metų (1551) vasario mėnesio 22 dieną galėjo atidaryti nors labai kuklią mokyklą, Collegio Romano ir Gregoriano universiteto užuomazgą, kuri labai greit augo, plėtėsi ir kles tėjo, taip kad po kelių mėnesių teko įsikurti mieste nauju, žymiai didesniu patalpu. Ir taip teko kilnotis iš vietos į vietą, iki Gregorijus XIII pastatydino architekto Ammannati priežiūroje puikius rūmus, kurie 1870 Italijos valdžios buvo nusavinti.

Naujas žingsnis pirmyn. Pasisekimas rodė, kad pradėta eiti geru keliu. Įsistiprėjus per kelius mėnesius Romos kolegijai, šv. Ignacas perėjo prie realizavimo antrojo tarpsnio savo visuotinio plano. Tai buvo Germanicum, kolegijos arba tikriaus bendrabūčio, įkūrimas vokiečių kilmės klierikams, kurie lankydami Romos kolegijos pamokas ir paskaitas pasiruošę savojo krašto religiniam atstatymui. Jau sekančių, 1552 metų pradžioje šitas planas buvo pradėtas vykdyti. Su entuziazmu jam pritarė du kardinolai: Morone ir Cervini (šis vėliau tapęs popiežiumi su Marcelino II vardu). Šitie abu kardinolai išdėstė planą popiežiumi Julijui III, kuris susižavėjęs irgi pažadėjo medžiaginę paramą ir paragino kitus kardinolus. Pats popiežius skyręs kasmetinę 500 auksinų dovaną, paleido aukų lapą per kardinolus ir kunigaikščius su įrašu: "Tiek šventam, pamaldžiam ir garbingam darbu kasmet išmokėsime 500 auksinų". Kardinolai ir kunigaikščiai pažadėjo mažesnes sumas. Nors ne visi pasižadėję ištesėjo, tačiau stipria auka parėmus jau minėtam Pranciškui Borgijui, kolegija-bendrabūtis buvo atidarytas ir darbas ėjo sklandžiai pirmyn.

Pilkoji kasdienybė. Kolegijos

Šv. Grigaliaus vardo choras Cicero, Ill., vedėjas A. Mondeika

pasisekimas nuo pirmųjų mėnesių buvo didelis. Augant kolegijos garsui, tuštėjo Romos mokyklų klasės, ir sausakimšos darės pas jėzuitus. Kadangi geruolius mokinius nebesileido perkaltami, griebtasi prievartos: įsiveržta į kolegiją ir norėta suminti mokytoją. Nors užpuolimas pasisekė, bet mokytojo nesugavo, o kardinolas Jonas Alvarez iš Toledo pasiuntė į kalėjimą už puolikus. Taip pamokos ėjo pirmyn.

Pavydūs Romos mokyklų mokytojai, nieko nelaimėję prievartą, pradėjo mieste skleisti šmeižtus prieš jėzuitus, ypatingai jų mokytojų nemokšumą ir tamsumą, kad jie esą tikri "barbarai", tai yra tolimi nuo humanistų pažangos ir mokslingumo, kad jie nieko neišmoka, tik tiktai gaišina mokiniams laiką. Nesant kito būdo atremti šmeižtus, šv. Ignacas pasirinko patį lemiantį: iš eiti į viešumą su savo mokytojais ir mokiniais, parodyti viešose disputuose, kad jėzuitų kolegijos mokytojai yra pajėgūs galingėti su geriausiais to meto Romos humanistais. Vidur amžių papročiu tokios diskusijos vykdavo bažnyčioje. Neturint jėzuitams didesnės bažnyčios, šv. Ignacas parinko šv. Eustachijaus bažnyčią, esančią šalia Panteono, kuri buvo oficialioji universiteto bažnyčia, ir geresniai pasisekimui, išsirutino iš bažnytinės vyriausybės, kad visi Romoje buvę mokytojai ir profesoriai būtų įpareigoti atvykti į disputą (neatvykusiems buvo skirta 5 auksinų pabauda) daryti priekaištų jėzuitų mokytojams ir mėginti jų mokinius.

Pirmose tokiose iškilmėse dalyvavo 5 kardinolai, jų tarpe ir Augsburgio kardinolas tuo metu buvęs Romoje, išminties universiteto rektorius vyskupas Pomesco, daug pralotų ir didelę žmonių minia. Disputai truko 3 dienas. Pasisekimas jėzuitų mokytojų ir mokinių buvo toks didelis, kad nė vienas iš tų Romos humanistų nebedrįso atveikti bur nos prieš jėzuitus ir jų kolegiją, nes įsitikinimas jėzuitų moks lingumų buvo visuotinis. Ne tik

abejingieji, bet ir patys jų priešiniam pasisekimui, išsirutino iš bažnytinės vyriausybės, kad visi Romoje buvę mokytojai ir profesoriai būtų įpareigoti atvykti į disputą (neatvykusiems buvo skirta 5 auksinų pabauda) daryti priekaištų jėzuitų mokytojams ir mėginti jų mokinius.

Pirmose tokiose iškilmėse dalyvavo 5 kardinolai, jų tarpe ir Augsburgio kardinolas tuo metu buvęs Romoje, išminties universiteto rektorius vyskupas Pomesco, daug pralotų ir didelę žmonių minia. Disputai truko 3 dienas. Pasisekimas jėzuitų mokytojų ir mokinių buvo toks didelis, kad nė vienas iš tų Romos humanistų nebedrįso atveikti bur nos prieš jėzuitus ir jų kolegiją, nes įsitikinimas jėzuitų moks lingumų buvo visuotinis. Ne tik

Duona ir įvairias skoningas bulkes kepa

BRUNO'S KEPYKLA
3339-41 S. Lituania Ave.
Tel. Cliffs 4-6376

Pratome į visas krautuves ir restoranus, taip pat išsiunčia į visus artimuosius miestus.

TELEVIZIJA • RADIJAS

HI-FLY FONOGRAFI • VOKIŠKI RADJAI
DIDELIS PASIRINKIMAS • PARDUODAME IR TAISOME
FRANK'S TV & RADIO, INC.
3240 So. Halsted St. CALUMET 5-7252

Pradėkit Taupyti Šiandien, Turėsit Rytų!

Talgi, dabar pradėkite taupyti šioje lietuviškoje įstaigoje — **BRIGHTON SAVINGS AND LOAN**!

Kiekvieno taupytojo indėliai apdrausti iki \$10,000.00

BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASS'N
4071 Archer Ave., į vakarus nuo California Ave.
CHARLES ZEKUS, Sekretorius

OFISO VALANDOS:

Pirmad., antradi., penktadi. ir šeštadi. 9 val. ryto iki 4:30 p.p. Trečiadi. 9 ryto iki 12 val. Ketvirtadi. 9 val. iki 3 val. vak.

JONAS GRADINSKAS

Kambarių vėsinimai, vėdintuvai; radio: vokiški, kišeniiniai, nešiojami, automobiliams; televizijos; telefonai, varomi baterijomis

J. G. TELEVISION COMPANY

2512 W. 47th St. TEL. FRONTIER 6-1998
TAISYMAS GARANTUOJAMAS RASTU — 100%

NARIAI LIETUVIŲ TAUP. IR SKOLINIMO

B-VIŲ LYGOS, KURIOSE

Kiekvieno Santaupos Apdraustose iki \$10,000.00

Paskolos Duodamos Namų Įgijimui Lengvomis Salygomis

CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSN.

6234 S. Western Ave. Chicago 36, Ill.

CRANE SAVINGS & LOAN ASSN.

2555 W. 47th St. Chicago 32, Ill.

DISTRICT SAVINGS & LOAN ASSN.

3430 So. Halsted Street Chicago 8, Ill.

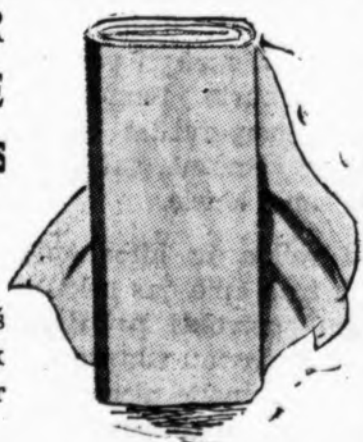
ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.

1447 S. 49th Ct., Cicero 50, Ill., Tel. TO 3-8131-32

UNIVERSAL SAVINGS & LOAN ASSN.

1800 S. Halsted St. Chicago 8, Ill.

ATVYKITE IR ĮSITIKINKITE Mūsų kainos mažesnes negu kurtur!

Pasirinkite medžiagas tiesiai iš ritinio ir jums nukirps kiek yra reikalinga vienai eilutei ar kelioms.

• SILKAS • VILNONĖS VIETOS IR ANGLISKOS MEDŽIAGOS, • VELVET, • MEDVILNĖ, LININĖ IR LANGAMS UŽUOLAIĐŲ VISOKIŲ RŪŠIŲ MEDŽIAGA.

Darbo valandos: Kasdien nuo 8:30 val. ryto iki 6 val. vak.; Šeštadi. nuo 8:30 val. ryto iki 5 val. vak.

HENRY S. Fraerman

Tel. WEbs'ter

215 WEST JACKSON AT WELLS

Patogioje vietoje, kuri lengvai pasiekama traukinėliu (Elevated), gatvėkariais ir automobiliu.

VIRŠ 15,000,000 Amerikos gyventojų žino,

kad taupyti apdraustose Taupymo ir Skolinimo Bendrovėse yra saugu ir pelninga.

Universal Savings and Loan Association užtikrina saugumą ir gražų pelną.

Saugumą užtikrina Sąjunga Valstybių valdžios agentūra iki \$10,000.00 kiekvienam indėliui ir reikalingi rezervas, o pelną — pa-yrusių ir sąjūnų vedėjų pastangos.

Galite taupyti atvykdami asmeniškai ar per laiškus. Bus greitai ir drągiai patarnavimas.

Dėl paskolų ir visais finansiniais reikalais kreipkitės:

UNIVERSAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
1800 S. Halsted Street, Chicago 8, Illinois

Pagelbėkite pastatyti šv. Juozapo trečiojo ordino šv. Pranciškaus seselėms vienuolyną, kurios mokyklą dabar lanko 400 vaikų. Senasis pastatas yra nukentėjęs nuo baltųjų skruzdžių.

Sister Mary Pulcheria, Viršininė St. Francis of Assisi Mission House 1, Box 28A Greenwood, Mississippi

Gerbiameji Seselės Pulcheria:

Prilinkite mano auką naujam seselių vienuolynui Greenwood, Mississippi. Tęskite savo gerą darbą neturtingas katalikų misionas tolimuosiuose pietuose.

Vardas, Pavardė

Adresas

Miestas

je tokios viešos disputo truko istisą savaitę: tris dienas teologinės, tris dienas filosofinės ir vieną dieną retorinės, baigtos 2 valandų dialogu, paruoštu Andriejaus Fruzijaus (Des Freux). Tai yra pirmoji užuomazga, kuri greit išaugs į barokinio stiliaus jėzuitų teatrą. Ir šitoje iškilmėje dalyvavo 6 kardinolai, daug vyskupų, Venecijos ambasadorius, ordnų generolai. Visi gėrėjosi studentų išsimokslinimu ir profesorų sugebėjimais. Kar-

dinalas Bellay jėzuitą Olave pavadinu "putojančia išminties jūra". Didelį įspūdį panašiuose pasirodymuose ar kitokuose apsilankymuose kolegijoje ir universitete darydavo studentų tautų įvairumas: vokiečiai, boheimai, lenkai, prūsai, livoniečiai (greit bus ir lietuviai, 1561 metais jų, rodos, dar nebuvo), vengrai, dalmatai, graikai, ispanai, portugalai, belgai, prancūzai, italai.

(Bus daugiau)

PIRKITE DABAR TIESIOG NUO MR. NELSON, SAVININKO

SAINT CASIMIR MONUMENT CO.

3914 West 111th Street

Vienas blokas nuo kapinių.

Didžiausias Paminklams Planų Pasirinkimas mieste!

Telef. — CEDarcrest 3-6335

LIQDĖSIO VALANDOJ

MAŽEIKA & EVANS

LAIĐOTUVIŲ DIREKTORIAI

6845 So. Western Ave. Air Conditioned kopytynės
Republie 7-8600 — 7-5601 Automobiliams vietos
Vieta, kurioje gyvena kitose miesto dalyse; gamina kopytynes arčiau jūsų namų.

ANTHONY B. PETKUS

LAIĐOTUVIŲ DIREKTORIUS

6812 SO. WESTERN AVE. 1410 SO. 50th AVE.

CHICAGO, ILL. CICERO, ILL.

Telefonai — GROvehill 6-2345 arba

Townhall 3-2109

JOHN F. EUDEIKIS

LAIĐOTUVIŲ DIREKTORIUS

TRYS MODERNIOS KOPYLIČIOS

4605-07 South Hermitage Avenue

Tel. YA 7-1741-2 ir LA 3-9851

4330-34 South California Avenue

Telefonas LA 3-0440 ir LA 3-9852

AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ

SEKANTIEJI YRA NARIAI CHICAGOS LIETUVIŲ LAIĐOTUVIŲ DIREKTORIŲ ASOCIACIJOS

Ambulansų patarnavimas dieną ir naktį. Reikala šaukita mus.

Mes turime kopyčias visose Chicago ir Roselando dalyse ir juos patarnaujame

PETRAS BIELIONAS

4348 S. CALIFORNIA AVE. Tel. LAfayette 3-3572

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401

PETRAS P. GURSKIS

659 West 18th STREET Tel. SEeley 3-5711

ALFREDAS VANCE

177 WOODSIDE Rd., Riverside, Ill. Tel. OLympic 2-5245

POVILAS J. RIDIKAS

3354 S. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911

LEONARDAS F. BUKAUSKAS

10821 S. MICHIGAN AVE. Tel. COmmodore 4-2228

JURGIS F. RUODIN

3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138-1139

VASAITIS — BUTKUS

1446 S. 50th AVE., CICERO, Ill. Tel. OLympic 2-1003

ZIGMUND (ZUDYK) ZUDYCKI

1646 W. 46th STREET YArds 7-0781

STEPONAS C. LACKAWICZ

2424 W. 69th STREET REpublie 7-1313

2514 W. 25rd PLACE VIRginia 7-0673

Moterys GYVENIMAS

No. 39
No. 121

Redaguoja ST. SEMENIENE, 3321 So. Halsted St., Chicago 8, Ill., Tel. CLiffside 4-5665; VIrginia 7-0618

Šių dienų mergaičių troškimai

N. BUTKIENE, Reading, Pa.

Prancūzų moterų laikraštis "Elle" su viso pasaulio kitų kraštų moterų laikraščiais pravedė skaitytojų, jaunų mergaičių, apklausinėjimą, norėdamas nustatyti, kaip jos galvoja apie ateitį. Į laikraščius užklausiama apie 50,000 skaitytojų, tarp 15–23 metų amžiaus, atsuntę savo atsakymus, iš kurių 18 buvo pripažinti geriausi. Laikraščio "Elle" iššomis, laimėjusios buvo atgavę moterų j. Prancūziją susipažinti su Paryžium ir kitais Prancūzijos miestais, kaip Orleans, Bourges, Lyon, Avignon, Marseille, Cannes, Monte Carlo, Paryžiuje jas priėmė audienčioje Prancūzijos prezidentas, Monte Carlo jos dalyvavo Monaco princų vestuvėse. Tos 18 laimėjusios buvo iš penkių pasaulio žemynų, kalbėjo penkiolika kalbų, priklausė penkioms skirtingoms tikyboms, turėjo trijų spalvų odą. Tačiau jos visos puikiai susigyveno, susidraugavo ir apgailestavo, kai reikėjo skirtis.

Dabar susipažinkime su jų atsakymais, už kuriuos jos buvo iš kitų tarpo išrinktos. Tikrai, jų atsakymai labai įvairūs, kaip ir jos yra paveiktos viso pasaulio taikos troškimo, todėl: "Pasaulis mūsų rankose, rūpinkimės taika" (Egiptas), "Daryk viską taikiai" (Šveicarija), "Padėkit, kad taika ir artimo meilės viešpatavimas" (Danija). Dar apie meilę: "Būti apsupta meile — tai privilegija, atsakyti meile — tai pareiga" (Olandija), "Tik meilė ir tikėjimas padės mums sukurti gražesnę ateitį ir geresnį gyvenimą" (Graikija).

Kita tikėjimui skiria didžiulią reikšmę: "Išsaugokit tikėjimą — Dievą ir ateitį priklausys jums" (Australija), "Dvi kalba apie laimę: "Sėkite laimę ir jūs rinksite laimę" (Prancūzija), "Turėkite pasitikėjimą ir jūs būsite laimingi" (Italija).

Likusių atsakymai labai margi: "Jaunos pasaulio merginos, paduokite sau rankas" (Belgija), "Ateitis yra verta kiekvienos pastangos" (Izraelis), "Protas yra raktas, kuris atidaro visas duris" (Brazilija), "Būk sąžiningas, laikyk akis atdaras, mokinkis kitus suprasti" (Vokietija), "Daug dirbti ir išnaudoti galimybes" (Anglija).

Jr, pagaliau, keturi paskutiniai atsakymai: "Kas beasitiktų, neužmiršk šypsenos" (Japonija), "Neužmiršk, kad būti jaunam yra vertinga dovana" (Svedija), "Jungtuvės ir šeima yra vertingiausi gyvenimo tikslai" (JAV), "Darykite iš mūsų gyvenimo gražią pasaką" (Portugalija).

Joms susirinkus, dar buvo pravesta anketa, jos turėjo atsakyti į 15 klausimų, būtent:

1. Ar esate laiminga? — 15 atsakė, taip kitos — beveik.
2. Kas yra jūsų geriausias patarėjas? — 14 pasakė, kad motina; 2-jų tėvas; 2 — abu tėvai.
3. Ar jums leista vienai iš-eiti su jaunu vyru pasivaikščioti? — 11 atsakė — taip, 6 — ne (Egiptas, Brazilija, Prancūzijos Afrika, Graikija, Portugalija, Japonija).
4. Kokį šokį jūs labiausiai mėgstate? — 8 — tango, 6 — valsą, 2 — Blues (Japonija, Portugalija), 1 — fokstrotą, 1 — tautiškius šokius (Izraelis).
5. Ko lauktumėt iš jūsų bū-

simo vyro? — 9 supratimo, 2 — gerumo, 1 — švelnumo, 1 — energijos, 1 — meilumo, 1 — drąsos, 1 — pamaldumo (Egiptas).

6. Ką jūs norėtumėt turėti su vyru bendro? — 6 tikybą, 4 — pažiūrą, 3 — visuomeninę padėtį, 1 — išsilavinimą.

7. Ar norėtumėt ištėkėjusi turėti vaikus? Visos atsakė — taip.

8. Naudojate kvepalus ir dantų žetės? 14 atsakė taip, 3 — ne, 1 tik kvepalus.

9. Kokį apdarą labiausiai mėgstate vilkėti? — 15 — sijoną ir megstinuką; 2 — kostiumėlius; 1 — kelnės ir palaidinukę (Izraelis, kur moterys yra mobilizuojamos į kariuomenę).

10. Kai ištėkėsite, ar norėsite toliau tarnauti? — 11 — ne; 7 — taip.

11. Ar rūkote? — Tik trys atsakė taip (Prancūzija, Danija, Vokietija), likusios — ne.

12. Ar geriate alkoholi? — Tik trys atsakė taip (Anglija, Olandija, Svedija), likusios — ne.

13. Ko labiausiai bijote ateity? — 10 karo, 1 — atominių bombų, 1 — demokratijos žlugimo, 3 — nieko, 3 — visai neatsakė.

14. Kas ateity viešpataus pasauly? — 9 — tikėjimas, 4 — mokslo pažanga, 1 — socialinė pažanga, 1 — technikos pažanga, 1 — tarptautinės konferencijos.

15. Ką jūs darytumėte su pinigais, jei staiga gautumėte stambesnę sumą? — 7 pirktų namą, 6 — namą ar butą, — 1 gražias sukneles (Izraelis), 1 — keliautų (Svedija), 2 — pirktų dovanų kitiems (Australija, Brazilija).

Iš tų atsakymų malonu konstatuoti, kad šiandieninės dukros nedaug skiriasi nuo savo mamytės ir griaua pažiūrą, kad jaunimas demoralizuojasi. Jos pasitiki savo tėveliais, ypač mamyte, laikydamos juos savo geriausiais patarėjais; jos svajoja sukurti gerą tautinę šeimą, ieškodamos savo būsimame vyre supratimo bei švelnumo, su bendromis gyvenimo pažiūromis; jos nori turėti vaikų; jos nerūko ir negeria; trokšta taikos, bijo karo baisenybių ir tiki, kad pasaulį išgelbės tikėjimas.

Vokietijoje kortelės

Šiomis dienomis Reuterio žiniomis iš Berlyno buvo pranešta, kad maisto racionavimas pagal kortelės, kuris buvo įvestas Rytų Vokietijoje okupantų rusų nuo pat karo laikų, baigsis kitais metais.

Britų princesė Margarita atšventė 26-tą gimtadienį

Eglutė Žemgulytė

Neseniai baigusi Gail. Seserų mokyklą ypatingai gerai pažymiais ir išrinkta "Nurse of the year".

Moterys Madride pradeda dirbti

Madridio statistikos biuras šiomis dienomis pranešė, kad iš 1,854,711 miesto gyventojų, 991,305 yra moterys ir 863,406 vyrai.

Didesnis skaičius moterų veda prie daugelių ekonominių ir socialinių problemų. Dar prieš ketlet metų moterų darbas daugiausia buvo namuose ir šeimoje. Mažai matėsi moterų, dirbančių krautuose, fabrikuose bei viešuosiuose darbuose.

Augantieji kasdieniniai būtinumai, noras geresnio gyvenimo ir skirtinga pažiūra į moterų politinę bei socialinę padėtį ir pagaliau jų pačių noras būti savarankiam privedė prie vis augančio dirbančių moterų skaičiaus.

1950 m. dirbančių moterų skaičius Madride buvo 166,190, o šiais metais jau jų yra per 200,000.

Jos sudaro žymų procentą tar nautųjų krautuose bei dirbtuvėse ir valstybinėse įstaigose. Apie 60% tarnautojų didžiulę Madrido universalinėje firmoje Gabrielis Preciadis yra moterys. Daugelyje vietų pagedidėjus moterų tarnautojų labiau, negu vyrai, ir, esą, moterys yra geresnės vadovės, nei vyrai administraciniame darbe dėlto, kad jos yra daug taktiškesnės. Jos taipgi gauna vietas administratyvinėse organizacijose, kur reikalaujamos augstesnės kvalifikacijos. Madridio Mokslių tytytojų sąjunga augčiausioje tarbygoje yra 950 vyrų ir 325 moterys.

Biografija šešiose kalbose

Biografija sesers Alfonso, žymios Indijos vienuolės, kurios beatifikacijos byla yra nagrinėjama, buvo išleista šešiose vokiečių kalbose ir jos gerbėjų populiarama tarp minios, susirinkusių jos 10 metų mirimo minėjimui.

Biografija šios vienuolės, kuri praleido beveik visą savo vienuolinį gyvenimą, kaip invalidė, prieš jai numirštant klarietė vienuolyne Bharnanganam, Travancore, Indijoje, yra gausi anglų, vokiečių, prancūzų, flamandų, olandų ir italų kalbose.

Auksinė rožė

Auksinė rožė, dovanojama Vatikanui popiežiaus Pijaus XII — buvo skirta princesei Carlotti, Luxemburgo didžiajai kunigaikštienai. Auksinė rožė yra brangus, šventas ornamentas iš gryno aukso. Princesė Carlotta yra antras asmuo, kuris buvo apdovanotas, būnant Pijui XII popiežiumi. Manoma, kad šis apdovanojimo ženklas liko iš 742 metų. Sakoma, kad Innocentas IV buvo pirmasis, kuris palaimino auksinę rožę.

KAIP SURAUGINTI PIENĄ

Dažnai girdima nusiskundimų lietuvių tarpe, kad dabar negalima surauginti pieno. Pasakojama, kad geniau, kada pienas buvo pristatomas vartojimui tiesiog iš "farmų", būdavo kad surauginti, kirvis nesukšta, grietinės nusistoją per colį ir daugiau, o dabar raugink ir tris dienas, ypač tas "homogenized", gaunasi tik tokia "plurza". — jokios grietinės. Pienas nepasikeitęs, tik pasikeitęs pieno pristatymo, patiekimo vartotojui būdas, bet ne pats pienas ir jo sudėtiniosios dalys. Jos pasiliko tos pačios, kokios buvo anksčiau, patiekiamos vartotojui nuo "farmų", net sveikesnės, švaresnės.

Pasterizuotas pienas. Visi žinome, kad pienas daug kam yra pagrindinis maistas, ypač naujagimiams, todėl jis vartojimui turi būti patiekiamas laisvas nuo įvairių mikroorganizmų, nuo jų gyvūnėlių, įvairių ligų sukėlėjų, kurių paprasta ašimi žmogus negali pastebėti. Tam pienas pasterizuojamas. Pasterizuojant nenukenčia jo maistingumas, vitaminai, nesikeičia sudėtiniosios pieno dalys, bet sunaikinami kenksmingi mikroorganizmai.

Homonizuotas pienas yra toks pienas, kurio riebalų rutuliukai taip susmulkinti, kad jie juo negali per baltymų masę pasikelti į pieno paviršių. Pagrindinės pieno sudėtiniosios dalys yra: vanduo, baltymai, riebalai ir kitos. Baltymai piene yra koloidiniame stovėje, vienodai išsidaliję visoje masėje, bet neištirpę, nelyginant lyg košulienos drebučiai, gi pieno riebalai — didesni ir visai mažų rutuliukų formoje. Didesnieji riebalų rutuliukai greičiau pajęgia pasikelti į paviršių, smulkesniesiems tas laikas yra ilgesnis, gi patys mažieji visai nepajęgia, prasiveržti per pieno masę. Mokslineiškai — tyrinėtojai tai pastebėjo. Pabaigoje devyniolikto ir pradžioje dvidešimto šimtmečio buvo išrasta tokia mašina, kurios pagalba pieno riebalų rutuliukai taip susmulkunami, kad jie jau visai nepajęgia prasiveržti pro baltymų masę į pieno paviršių. Todėl homonizuoto pieno riebalai visai nenusistoją, bet tai neįtikėtina nesumažina jo maistingumo ir kas svarbu, kad homonizuojant atliekama ir pasterizacija.

Tai daroma komerciniais sumetimais ir šeiminių patogių. Kada pienas buvo pristatomas į krautuves ne homonizuotas, bidonas (can), ne vienas iš karto jis buvo parduodamas, jam tekdavo ilgiau susirinkusios jos 10 metų mirimo minėjimui.

Biografija šios vienuolės, kuri praleido beveik visą savo vienuolinį gyvenimą, kaip invalidė, prieš jai numirštant klarietė vienuolyne Bharnanganam, Travancore, Indijoje, yra gausi anglų, vokiečių, prancūzų, flamandų, olandų ir italų kalbose.

Biografija šios vienuolės, kuri praleido beveik visą savo vienuolinį gyvenimą, kaip invalidė, prieš jai numirštant klarietė vienuolyne Bharnanganam, Travancore, Indijoje, yra gausi anglų, vokiečių, prancūzų, flamandų, olandų ir italų kalbose.

Biografija šios vienuolės, kuri praleido beveik visą savo vienuolinį gyvenimą, kaip invalidė, prieš jai numirštant klarietė vienuolyne Bharnanganam, Travancore, Indijoje, yra gausi anglų, vokiečių, prancūzų, flamandų, olandų ir italų kalbose.

Biografija šios vienuolės, kuri praleido beveik visą savo vienuolinį gyvenimą, kaip invalidė, prieš jai numirštant klarietė vienuolyne Bharnanganam, Travancore, Indijoje, yra gausi anglų, vokiečių, prancūzų, flamandų, olandų ir italų kalbose.

GRAŽI TĖVYNĖ MYLIMOJI

Sis cilbrašis yra atsistąs Lietuvos jaunos mergaitės iš okupuotos Lietuvos. R e d.

Baltutis sniegus visą žemę kloja
Ir Nemunas užsidengė ledu.
Kokia graži, Tėvynė mylimoji,
Visais laikais esi ir būsi tu!

Pavasariais upeliai tavo teka,
Jų čiurksnys taip, rodos, nuostabus,
Tarytum gražių pasakų jie seka:
Koks mielas kraštas tas ir koks brangus.

Juk niekur nėra tokios dangaus mėlynės,
Tokių kalnų ir klonių taip žalių;
Neskamba niekur tokios sutartinės
Tyliai laiku gegužės vakarų...

O vasarą, kada laukuos banguoja
Aukštinės marios birstančių javų,
Rugiagėlės melsvus žiedus linguoja,
Kaip gera paklajot tarp jų.

Kada ruduo atklysta ir geltoni,
Rausvi vilioja sodus obolūnai.
Lakštingala nutyla žaliame klony,
Vilioja širdį vėl kiti vaisiai...

Naujieji Metai! Ir eglutės žalios
Užmigusios po apkelto baltu
Ir siauras, mielas, vienišas kelesis
Tarp baltų lūliuojančių laukų.

Visais laikais esi graži, Tėvynė,
Ir taip miela, kaip motina tikra.
Ir tik prie tavo mylinčios krūtinės
Glausčiuos, jei prisilėgtų sunki našta...

malonų švelnų pieno rūgšties kvapą, truputį primenantį pasterizaciją; skonis švelni pieno rūgštis, truputį primenantis riešutų branduolių skonį.

Norint, kad pieno rūgšties kultūra gerai suraugintų pieną, reikalinga duoti atitinkamas sąlygas. Pieną, skiriamą rauginimui, jei jis yra šaltas, pašildyti lengvai, maišant iki kambario temperatūros (65–70 °F ar 17 (buttermilk bonkoje gerai iš — 21 °C). Pasukus (buttermilk) bonkoje gerai išplakti. Proporcija: 2 kvortos pieno, 1 geriamos kavos puodukas buttermilk. Visą pieną gerai išmaišyti, kad neliktų kruopelių. Po to, pienas išpilatomas į dubinėlius ar gilesnes lėkštes, naudojimą vienam kartui, pridengus paliekamas ramiai rūgti ir jau daugiau nejudinti. Taip užraugtas pienas turi surūgti per 10–12 val. kambario temperatūroje, bet, jei temperatūra bus augštesnė ar žemesnė, tai ir laikas atitinkamai keisis.

Cia veikia ir kitos aplinkybės, bet aš apie jas nekalbėsiu, palieku susivokti pačiai šeiminiškai. Padaviau tik proporcią, bet jei rauginis pieno daugiau ar mažiau, atitinkamai panaudokite kiekį kultūros. Kai jau pienas pradeda rūgti, tirštėti, tai galima pastebėti, lengvai pakjudinus indą, tuomet uždengti kiekvieną indelį atskirai ("Saran Wrap") popieriu, statyti į šaldytuvą. Po 2–3 val. bus galima patiekti į stalą. Jei, pastebima, kad pienas pradeda ankščiau rūgti, tuomet tuojau statyti į šaldytuvą atšaldymui. Taip surauginto pieno masė turėtų būti vienodai sutraukta, be jokių iškorėjimų, bei išsiskyrusių išrūgų (angl. whey). Tada gausis malonus, švelnus pieno rūgšties kvapas ir skonis.

Patartina rauginimui naudoti tik homonizuotą pieną. Priešingai, riebalai sustoję paviršiuje, jungiasi su oru ir šviesa, geltonuoja, skūdos, nuo ko pienas įgauna aitrumą, blogą skonį. Be to, pieno riebalai turi tą ypatybę, kad esamus aplinkumose stipresnius kvapus sutraukia į save, kaip pvz. česnako, svogūno, benzino ir tam panašius. Visuomet pieną laikyti gerai uždarytą arba nelaikyti daiktų, turinčių kvapus, kartu su pienu.

Nepatariu pieną rauginti su rūgščia grietine (sour cream), nes pieno rūgštis bakterijos yra senos — neveiklios, ir nors pienas ir surūgsta, bet neturi gero skonio bei kvapo.

Pieno techn. K. Bačauskas, buv. instruktorius, Brooklyn, N. Y.

Iš moterų pasaulio

* Alieja Rūgūtė, Augst. Lituanistikos mokyklos Chicagoje direktorė, rugpjūčio pabaigoje buvo nuvykusi į Pittsburghą, Pa., dalyvauti švietimo tarybos posėdyje, kuris įvyko seselių pranciškiečių vienuolyne.

* Barbora Kazimieraitienė, Barbora Lindžienė, Elžbieta Paulienė ir Marijona Stankutė, Brighton Parko Balso skyriaus narės, nuolat padeda dirbti šalpos darbus, o ypatingai daug prisidėjo prie pereito pikniko sėkmingo suruošimo.

* Birutė Ciplijauskaitė, žinomo gydytojo ir med. prof. dr. J. Ciplijausko dukterė, dabar gyvenanti Kanadoje, prieš porą metų lankėsi Ispanijoje ir tenai prie vieno universiteto išlaikė egzaminus iš ispanų kalbos gimnazijos mokytojos teisėmis. Vėliau ji gilinosi toliau, studijuodama ispanų kalbą. Neper-seniausiai Montrealio universitete ji išlaikė egzaminus magistro laipsniu su pagyrimais iš ispanų kalbos mokytojos teisėmis. Puse metų ji dirbo Ispanijoje ir ten gavo diplomą su pagyrimu, ap-lankė Italiją, Ispanų Maroko ir kitas Ispanijos vietas. Birutė mamytė ir sesutė Danutė gyvena Chicagoje.

* Emilija Balzekienė su vyru, apleidę Chicago, išvyko į Ilgesnį kelionę po Europą. Jau spėjo aplankyti Angliją, Olandiją, Belgiją, Liuksemburgą ir dabar jau lankosi Vokietijoje.

* Sesuo Grata, Augst. Marijos mokyklos Chicagoje meno skyriaus vedėja ir mokytoja, baigia ruošti knygą apie atskirų tautų kalėdinius papročius ir eglutę papuošimus. Knyga bus anglų kalba ir palies per 20 tautų. Jai talkina jos mokinės-gimnazistės ir pačios seserys, o taip gi dvi tarnautojos iš Pramonės ir Mokslo muzėjaus Chicagoje. Jos daro pačius papuošimus ir fotografuoja, nes knyga bus gausiai iliustruota. Vėliau seselė Grata išleis atskirą knygą anglų kalba vien apie lietuvių kalėdinius papročius ir eglutės papuošimus.

* Juzė Daužvardienė buvo pakviesta Edison Commonwealth kompanijos moterų informacijos komiteto, pakalbėti apie Lietuvą gruodžio 13 d. jų rūmuose. Prieš 4-5 metus Juzė Daužvardienė kalbėjo ten pat apie kalėdinius papročius Lietuvoje.

* Ona Krizžauskaitė, lakūnė majorė, iš Shenandoah, Pa., perkeliama iš Alabama į Vokietiją. Alabamoje ji laikė pasisekusią paskaitą apie Lietuvą.

* Dalia Ozelytė A. S. K. Lituanica narė laimėjo pirmą vietą moterų vienete lauko teniso varžybose šiaurės Amerikos ir Kanados sporto rungtynėse, įvykusiose š. m. rugsėjo mėn. 1-2 d. Detroitė.

* Birutė Skučaitė Rimgalienė, gyvenanti New Yorke ir kaip sekretorė dirbanti vienoje Prancūzų prekybos importu firmoje, buvo atsilankiusi Chicagoje ir svečiavosi pas gimines ir draugas.

* Dr. Sofija Šimoliūnienė nuo lat dirbanti Manteno Valstybinėje ligoninėje išskrido trims savaitėms atstogy į rytines vals tybes.

nepabūgę liudyti prieš patrauktuosius ir teismą nešvarius spekuliantus.

Praktiški patarimai

Druska kartais sutraukia pieną. Ruošiant įvairius padažus ar sriubas, pridėkite druskos tik prieš užbągiant virti.

Paruošiant vaikus ledus su uogom, galima paimti vanilinius ledus, juos kiek atšaldyti, pridėti uogų ar vaisių ir vėl juos užšaldyti šaldytuve.